

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ปริญญานิพนธ์

ของ

พิไลวรรณ แดงขาว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

29 เม.ย. 2545

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ

ของ

พิไลวรรณ แดงขาว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2545

111111

พิไลวรรณ แดงขาว. (2545) *ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง , อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ตามปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยการเรียนรู้ สุขภาพจิต บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2544 จำนวน 371 คน เครื่องมือที่ใช้ในการการศึกษาค้นคว้าได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีปัจจัย 6 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยการเรียนรู้ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีปัจจัย 2 ปัจจัย ได้แก่ สุขภาพจิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียนมีปัจจัย 5 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรียงลำดับจากที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดมีปัจจัย 4 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บุคลิกภาพ บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 25.4

5. สมการที่สามารถพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5.1 สมการพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.374 + .676X_{10} + .607X_6 + .873X_{11} + .392X_{13}$$

5.2 สมการพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .220X_{10} + .180X_6 + .175X_{11} + .122X_{13}$$

FACTORS EFFECTING ON LOWER SECONDARY UNDER PRIMARY DEPARTMENT
STUDENTS' PROBLEMS OF THE EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXTENSION SCHOOL
IN CHANGWAT SAMUTPRAKRAN

AN ABSTRACT
BY
PHILAIWAN TANGKAW

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
March 2002

Philaiwan Tangkaw . (2002). *Factors Effecting on lower secondary under Primary Department Students' problems of the Educational Opportunity Extention School in Changwat Samutprakran*. Master thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Kamolrat Greethong, Mrs. Wilailuck Pongsopar.

The purposes of this research was to study the factors effecting on lower secondary students' problems of the educational opportunity extention school under Primary Department in Changwat Samutprakran. The factors were learning achievement, learning habit, mental health, personality, family economics, interpersonal relationship between students and their family members learning atmosphere, interpersonal relationships between students and teachers, and interpersonal relationships between students and their peers. The 371 samples were the lower secondary students in the academic year 2001. The instrument were the factors effecting on lower secondary students' problems questionnaires. The data were analyzed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlation among 6 factors ; learning habits, Personality, interpersonal relationship between students and their family members, learning atmosphere, interpersonal relationships between students and teachers and interpersonal relationship between students and their peers and lower secondary students' problem at .01 level.

2. There were significantly negative correlation among 2 factors ; mental health and high level of leaning achievement and lower secondary students' problems at .05 level.

3. There were no significantly correlation among 5 factors ; lower and moderate level of learning achievement, lower, moderate and high level of family economic.

4. Factors effecting on lower secondary students' problems significantly from the most to the least effecting factors were 4 factors ; interpersonal relationship between students and there family members, personality, learning atmosphere and interpersonal relationship between students' and their peers at .05 level . These factors could predicted lower secondary students' problems about percentage of 25.4

5. The predicted equations of lower secondary students' problems were as follows :

5.1 The predicted equations of lower secondary students' problems In term of raw scores were :

$$\hat{Y} = 1.374 + .676X_{10} + .607X_6 + .873X_{11} + .392X_{13}$$

5.2 The predicted equations of lower secondary students' problems In term of standard scores were :

$$Z = .220X_{10} + .180X_6 + .175X_{11} + .122X_{13}$$

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ของ
นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ๗ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)
..... กรรมการ
(อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภะ)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี กรรมการสอบปากเปล่าที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในทุกขั้นตอน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำต่างๆ เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ทั้งสอง รวมทั้งสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อนๆทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจ ในการวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จ

คุณค่า และประโยชน์ ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาแด่คุณบิดามารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้า จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พิไลวรรณ แต่งขาว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารที่เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียน.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	29
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	42
การกำหนดแหล่งประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	43
วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	66
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	66
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	36
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	66
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	67

บทที่	หน้า
5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
อภิปรายผลของการศึกษาค้นคว้า.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	82
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือ.....	98
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	107

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
2 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว.....	60
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สุขภาพจิต นิสัยการเรียนรู้ บุคลิกภาพสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอนสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	61
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรปัญหาของนักเรียน.....	62
5 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสุขภาพจิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง นิสัยการเรียนรู้ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับปัญหาของนักเรียน.....	63
6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณกับปัญหาของนักเรียน.....	64
7 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)	65
8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามนิสัยการเรียนรู้.....	99
9 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	100
10 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว.....	101
11 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน....	102
12 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน.....	103
13 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	104
14 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามปัญหาของนักเรียน.....	105

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากหลักที่สำคัญคือ การเพิ่มของประชากรนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในทางบวกและทางลบในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติบางส่วนคงที่ บางส่วนลดลงและบางส่วนหมดไป ความต้องการของประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงเกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมา ทั้งทางวัตถุและจิตใจ เช่น เกิดการแย่งชิงปัจจัย 4 เพื่อนำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ส่งผลให้ลักษณะนิสัยของคนในสังคมไทยที่เคยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเมตตากรุณา เอาใจเขามาใส่ใจเรา มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม กลับมาเป็นบุคคล ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เพิ่มมากขึ้น ตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไป ซึ่งมีแนวโน้มจะเป็นสังคมที่เสื่อมทางด้านจิตใจสูงขึ้น การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาทั้งทางวัตถุและจิตใจของประชากรในประเทศ การศึกษาจึงมีบทบาทในการพัฒนาเยาวชนและประชาชนให้มีคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ประเทศชาติได้ ซึ่งก่อ สวัสดิพิธานิชย์ (2510 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาว่า การพัฒนาคนซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเจริญควบคู่กันไปทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ การพัฒนาคนเป็นตัวจักรของการพัฒนาทุก ๆ ด้านและวิธีการที่พัฒนา ที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกัน (กุศยา แสงเดช . 2518 : 1) ที่กล่าวว่า การศึกษามีหน้าที่ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของบุคคล ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การที่บุคคลจะมีความสุขได้ต้องสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต ได้เป็นอย่างดี และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ.2540 - 2544 ได้กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพของคนไทยว่า การพัฒนาศักยภาพของคน ที่พึงปรารถนาจะต้องพัฒนาให้คนทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และทักษะฝีมือ เพื่อให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีสุขภาพพลานามัยดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีจิตสำนึก และมีบทบาทในการดูแลอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่งดงาม ทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้มีการพัฒนาประเทศมีความสมดุล ยั่งยืนบนพื้นฐานแห่งความเป็นไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. 2539 : 11)

จากแผนพัฒนาแห่งชาติดังกล่าวได้ระบุเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาพื้นฐานเพื่อขยายและยกระดับความรู้พื้นฐาน ของประชากรทั้งมวล ให้กว้างขวางและสูงขึ้น ถึงระดับมัธยมศึกษาอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน พัฒนาการศึกษามีคุณภาพสอดคล้องความสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคล ชุมชนและประเทศ ให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาเต็มศักยภาพ ให้การศึกษาไทยสร้างศักยภาพของประเทศในการพึ่งพาตนเองและสร้างความก้าวหน้า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 56 - 57)แนวทางขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐลงทุนจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแบบให้เปล่าและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา โดยรัฐอุดหนุนค่าใช้จ่ายต่อหัวในอัตราเดียวกับ การศึกษาของรัฐในรูปแบบที่เหมาะสมให้ประโยชน์ถึงตัวเด็กมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชาติ. 2539 : 62) ในปี 2533 กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอและดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อ 22 พฤษภาคม 2533 ได้อนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินงานโครงการนาร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ (โดยไม่บังคับ) กล่าวคือ ในทางปฏิบัติเปิดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดอื่นๆ ทำการสอนและให้เปิดสอนโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน โดยรัฐเป็นผู้ให้

การสนับสนุนจัดตั้งอำนวยการความสะดวกทางการศึกษาแห่งชาติกำหนดหลักเกณฑ์การเปิดโรงเรียนประถมศึกษา ทำการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ให้ปฏิบัติดังนี้ 1. เปิดโรงเรียนในชนบทห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร 2. ประชากรในเขตชุมชนมีความต้องการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และเป็นผู้ให้การสนับสนุน 3. โรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ พัสตูลักษณะเพื่อการเรียนการสอน 4. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน มีความพร้อม ตั้งใจเสียสละ 5. ผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาการศาสนาและวัฒนธรรมระดับจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 2-3) โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมาทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญ ของการขยายโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนในประเทศ จึงได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ ให้ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และให้ดำเนินการได้ทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียน ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายให้เร่งรัดการขยายโอกาสและบริการการศึกษาให้กว้างขวางทั่วถึงยิ่งขึ้น ในเขตเมืองและเขตชนบทโดยเฉพาะ การจัดบริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียนเพื่อยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประชาชนให้มีมาตรฐานขั้นต่ำอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทุกพื้นที่ จึงกำหนดเป้าหมาย ให้เด็กจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน มีโอกาสเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปี 2540 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 115) จากรายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาความคิดของครู และนักเรียน ต่อการขยายโอกาสทางการศึกษา ในโครงการแนวทางการขยายโอกาสทางการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ 6 ปี ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติ ถ้ามีการประกาศ ให้ขยายการศึกษาภาคบังคับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ความเห็นเรียงลำดับดังนี้ 1. วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่เพียงพอ 2. ถ้าประกาศเป็นการศึกษาภาคบังคับในขณะที่ยังไม่มีความพร้อมจะเป็นอันตรายต่อการผลิต คือ จะไม่มีคุณภาพ 3. ผู้ปกครองยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาและยังต้องการใช้แรงงานเด็กอยู่มาก 4. ผู้ปกครองยากจนไม่มีเงินค่าใช้จ่ายให้ลูกหลานได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา 5. โรงเรียนขาดบุคลากร ครูผู้สอนไม่เพียงพอ (กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ : มปป.16)

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จึงได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 20 คน ผลการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนมีปัญหาได้แก่ ปัญหาการเรียน ครูจำนวน 12 คน แสดงความคิดเห็นว่านักเรียนไม่กระตือรือร้นในการเรียน ไม่เข้าใจบทเรียน ปัญหาเศรษฐกิจ ครูจำนวน 10 คน แสดงความคิดเห็นว่านักเรียน ไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน ไม่มีเงินซื้ออาหารกลางวันรับประทาน ปัญหาครอบครัว ครูจำนวน 9 คน แสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกทางกัน ปัญหาขาดความรับผิดชอบ ครูจำนวน 5 คน แสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ส่งงานตามที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา ไม่นำอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนมา ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ครูจำนวน 2 คน แสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนชอบทะเลาะกับเพื่อนในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและจากการที่ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 117 คน ทำแบบสอบถามปลายเปิด 3 ข้อ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ใช้คำถามว่า นักเรียนคิดว่าตนเองมีปัญหาหรือไม่ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการเรียน ฯลฯ ถ้ามีคืออะไร

คำตอบที่นักเรียนคิดว่าตนเองมีปัญหา จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 70.94 และคำตอบที่นักเรียนคิดว่าตนเองไม่มีปัญหาจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 29.06 โดยคำตอบที่ตอบมากที่สุดอันดับ 1 ที่นักเรียนคิดว่าตนเองมีปัญหาคือ ปัญหาการเรียน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 74.70 ได้แก่ นักเรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 27.42 ไม่ชอบเนื้อหาวิชาที่เลือกเรียนจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.97 แต่ละวิชามีเนื้อหามาก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 17.74 การบ้านมาก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 ขาดวัสดุอุปกรณ์การเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.07 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่น่าสนใจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.45 ไม่ชอบครูผู้สอน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.22 อันดับที่ 2 คือ ปัญหาเศรษฐกิจ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 อันดับที่ 3 คือ ปัญหาการขาดอุปกรณ์การเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.02 อันดับที่ 4 คือ ปัญหาการเดินทางไม่สะดวก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.61 อันดับที่ 5 ปัญหาครอบครัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40

คำถามข้อที่ 2 ใช้คำถามว่า เมื่อนักเรียนมีปัญหาจะแก้ปัญหาอย่างไร มีนักเรียนจำนวน 83 คน ตอบคำถามวิธีการในการแก้ปัญหา คำตอบที่ตอบมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ แก้ปัญหาเอง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 51.81 อันดับที่ 2 คือ ปรึกษาครูจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 อันดับที่ 3 คือ ปรึกษาเพื่อนจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 อันดับที่ 4 ปรึกษาพ่อแม่ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.84

คำถามข้อที่ 3 ใช้คำถามว่า นักเรียนคิดว่าต้องการพัฒนาตนเองด้านใด มีนักเรียนตอบคำถามจำนวน 97 คน จากนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบสอบถาม 117 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่คิดว่าตนเองมีปัญหาและต้องการพัฒนาตนเอง จำนวน 63 คน และนักเรียนที่คิดว่าตนเองไม่มีปัญหาและต้องการพัฒนาตนเองจำนวน 34 คน คำตอบที่นักเรียนตอบว่าต้องการพัฒนาตนเอง คำตอบที่มากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านการเรียน จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 91.75 อันดับที่ 2 คือ ด้านอารมณ์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 อันดับที่ 3 คือ ด้านความซนและการคบเพื่อน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.12 อันดับที่ 4 คือ ด้านความคิด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.03

จากการสำรวจปัญหาดังกล่าวข้างต้นแสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประสบปัญหาทั้งด้านการเรียน และด้านส่วนตัวถึงร้อยละ 70.94 คือ ด้านการเรียน นักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน วิชาที่เรียนบางวิชาไม่ตรงกับความสนใจ เนื้อหาบางวิชามีมากเกินไป การบ้านของแต่ละวิชามีมาก ขาดอุปกรณ์ประกอบการเรียน ขาดแหล่งการศึกษาค้นคว้า วิธีการสอนของครู ไม่น่าสนใจ ไม่ชอบบุคลิกภาพของครูผู้สอน ด้านส่วนตัว ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ทำให้ขาดอุปกรณ์การเรียน การเดินทางไม่สะดวกรวมทั้งมีปัญหาทางครอบครัว ซึ่งสุชา จันทน์เฒ (2527 : 139 – 143) ได้สรุปปัญหาการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยถือว่าการเรียนเป็นงานและหน้าที่ของนักเรียนทุกคน ปัญหา ที่เกี่ยวกับการเรียน เช่น เด็กเรียนช้าขึ้น เด็กสอบตก ความเบื่อหน่ายต่อการเรียนและ สมชาย ธีรชนกุล (2530 ; 86 – 88) ได้กล่าวถึงลักษณะของปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นกับการเรียน ซึ่งสรุปได้ว่าปัญหาด้านวิชาการ เพราะสาเหตุว่ายังการเรียนในชั้นที่สูงขึ้น ความยากของวิชาการต่างๆ ย่อมมากขึ้นตามไปด้วย วัยรุ่นที่มีสติปัญญาดำ จะประสบปัญหาด้านวิชาการมากกว่า รุ่นที่มีสติปัญญาที่สูงกว่า ปัญหาด้านวิชาการนี้มีมากมาย เช่น ปัญหาในการพูดหน้าชั้น ปัญหาการเรียนบางวิชาไม่เข้าใจ ปัญหาเกี่ยวกับ แหล่งที่จะศึกษาค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับ แสตรง (พวงสร้อย วรกุล, 2522 : 14 ; อ้างอิงจาก Strang, 1958 : 248. *Group Work in Education*.) กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียนของวัยรุ่น ในเรื่องพลังและประเภทของปัญหาด้านวิชาการว่า วัยรุ่นแสดงความกลัวในเรื่องการทดสอบ การพูดหน้าชั้นการประสบความล้มเหลวในการเรียนวัยรุ่นมีความวิตกกังวล

ในเรื่องการสอบ ที่ได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้าน การขาดความสนใจในบางวิชา ต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียนไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไป ใน ห้องเรียน สภาพการเรียนในห้องเรียนวุ่นวาย เวลาที่ใช้ในการอภิปรายในห้องเรียนไม่พอเพียง และความ สัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้าง ที่ ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ อันเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา นำไปเป็นข้อมูลในการหาทางป้องกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ได้อย่าง เหมาะสม รวมทั้งเป็นแนวทางให้นักเรียนปรับปรุงตนเอง ในด้านการเรียนเพื่อให้นักเรียนปรับปรุงตนเองใน ด้านการเรียนเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นกำลังของชาติต่อไป

*ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับ ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อปัญหาของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ สามารถนำไปให้นักเรียนได้ใช้เป็นข้อมูล ด้านการเรียน ด้านส่วนตัว และด้านสังคมของนักเรียนและเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาตลอดจนผู้ปกครอง เพื่อใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จทางการเรียนมาก ขึ้น

*ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการ ศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 5,208 คน เป็น นักเรียนชาย 2,784 คนและนักเรียนหญิง 2,424 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 371 คน จากตารางการสุ่มตัวอย่าง ยามาเน (Yamane.1970 : 580 – 581) เป็นนักเรียนชาย จำนวน 198 คน นักเรียนหญิง จำนวน 173 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Strata Random Sampling) จากประชากรที่ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้อำเภอ และโรงเรียน เป็นชั้น (Strata) ในการสุ่ม

✧ ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังนี้

1. ตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

1.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1.2 นิสัยการเรียน

1.1.3 สุขภาพจิต

1.1.4 บุคลิกภาพ

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

1.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

1.3.1 บรรยากาศการเรียนการสอน

1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2. ตัวแปรตาม คือ ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษา

✧ นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาของนักเรียน หมายถึง สิ่งที่ทำให้นักเรียนไม่สบายใจแล้วส่งผลเสียเป็นปัญหาด้านการเรียนและปัญหาด้านส่วนตัว ดังนี้

1.1 ปัญหาด้านการเรียน หมายถึง สิ่งที่ขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียนอันมีสาเหตุมาจากการไม่เข้าใจบทเรียน เนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความสนใจ เนื้อหาวิชามีมากเกินไป ต้องทำการบ้านจำนวนมาก ขาดอุปกรณ์ประกอบการเรียน ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้า วิธีสอนของครูไม่น่าสนใจ หรือไม่ชอบบุคลิกภาพของครูผู้สอน ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ

1.2 ปัญหาด้านส่วนตัว หมายถึง สิ่งที่ขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียน อันมีสาเหตุเรื่องส่วนตัว ได้แก่ เศรษฐกิจของครอบครัว ขาดอุปกรณ์การเรียน การเดินทางไม่สะดวก ปัญหาครอบครัว ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียน หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อปัญหาของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักเรียนและภาพโดยทั่วไป ของนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยการเรียน สุขภาพจิต บุคลิกภาพ

2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนซึ่งวัดจากการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชาทางการวัดผลของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภท ดังนี้

2.1.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้แก่ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป

2.1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ได้แก่ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง

2.00 – 2.74

2.1.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ได้แก่ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00

ลงมา

2.1.2 นิสัยการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การทำการบ้าน การตั้งใจเรียน การทบทวนบทเรียนและการวางแผนในการเรียน

2.1.3 สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ของจิตใจของนักเรียน สามารถปรับตัวให้มีความสุขและอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของนักเรียนที่สะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรม การแสดงออกเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง จำแนกออกเป็น 2 แบบ คือ

2.1.4.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่รักความก้าวหน้า พินิจอุปสรรค โกรธง่าย มุ่งทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย

2.1.4.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคน ที่ค่อนข้าง เฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อยๆไม่หวังผลสำเร็จในการทำงาน ไม่ชอบพินิจอุปสรรคต่างๆ อดทนรอคอยได้

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สภาพการณ์ต่างๆที่เกี่ยวกับผู้ปกครองและนักเรียน ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับผู้ปกครอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือนแบ่งเป็น 3 ระดับจากกระเป๋เงินสะสมฝ่ายแนะแนวโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.2.1.1 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 10,000 บาทขึ้นไป

2.2.1.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 5,000-10,000 บาทขึ้นไป

2.2.1.3 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท

2.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรด้านการเรียนและพฤติกรรมที่บุตรปฏิบัติต่อบิดามารดา หรือผู้ปกครองด้านการเรียน แบ่งได้ดังนี้

2.2.2.1 พฤติกรรมที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรด้านการเรียน ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อการเรียนของบุตร ให้ความสนใจในการเรียน ทำกิจกรรมของบุตรกับเพื่อนให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเรียน การให้ความรักความห่วงใยใกล้ชิดต่อบุตรและการให้กำลังใจของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง

2.2.2.2 พฤติกรรมที่บุตรปฏิบัติ ต่อบิดามารดา หรือผู้ปกครองด้านการเรียน ได้แก่ การขอคำแนะนำและซักถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การแสดงความรักและเคารพของบุตรที่มีต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การเชื่อฟังไม่ทำให้ บิดา มารดาหรือผู้ปกครองเสียใจ

2.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพการณ์ทางการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนที่มีผลต่อนักเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 บรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การที่มีผลต่อนักเรียน ได้แก่ วิธีสอนของครู สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนปฏิบัติต่อกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในและนอกห้องเรียน

2.3.2.1 พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อ นักเรียนตั้งใจอบรมสั่งสอนนักเรียน ให้ความรัก ความห่วงใย คอยดูแลให้คำปรึกษากับนักเรียนเมื่อมีปัญหาอย่างใกล้ชิด

2.3.2.2 พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู ได้แก่ การตั้งใจเรียน การขอคำแนะนำ และซักถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียนจากครู การแสดงความรักและเคารพของนักเรียนที่มีต่อครู การเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูไม่ทำให้ครูเสียใจ

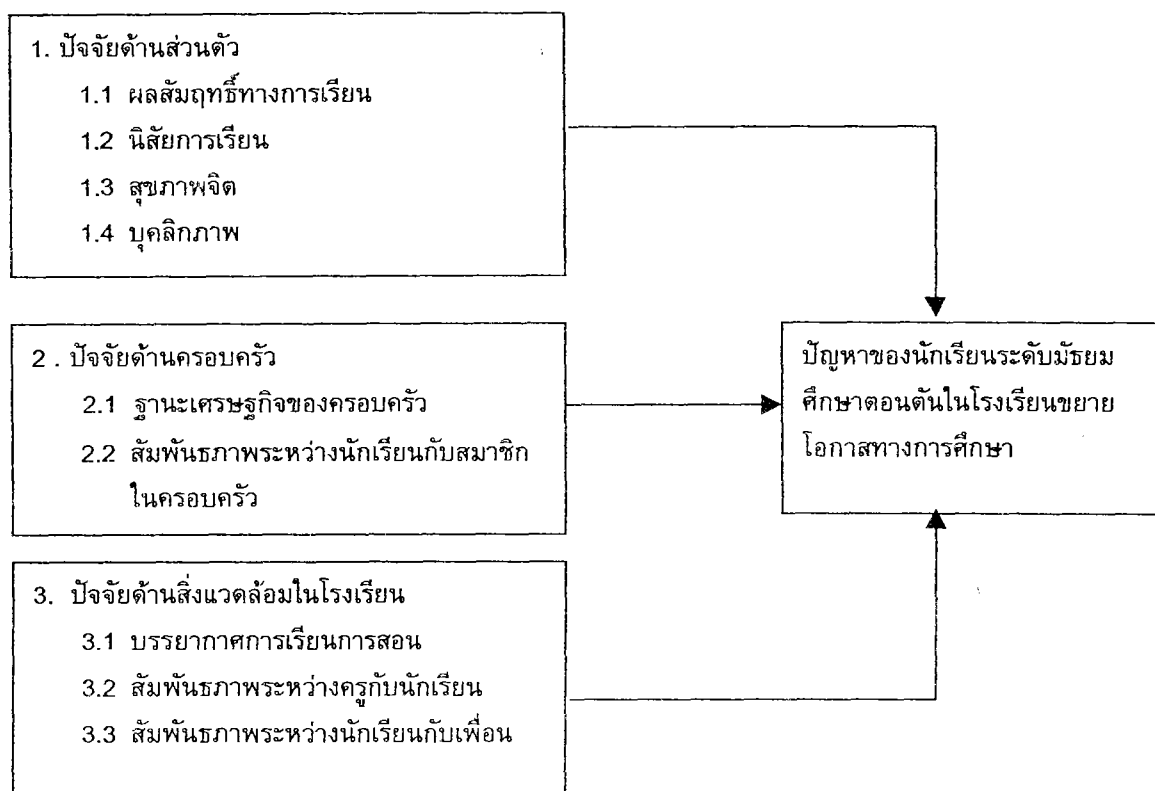
2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียนได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

3. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ถึง ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2537 : 271)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน

1.1.1 ความหมายของปัญหาของนักเรียน ดวงเดือน พิศาลบุตร (2514:16) กล่าวว่า ปัญหาที่นักเรียนประสบและมักแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาในด้านการศึกษาเล่าเรียน ปัญหาด้านเศรษฐกิจปัญหาความสัมพันธ์กับทางบ้านหรือครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางบ้าน ปัญหาด้านสุขภาพ และการเจริญเติบโตของร่างกาย ปัญหาด้านเวลาว่างและการใช้เวลา ปัญหาด้านสังคมรวมทั้งศีลธรรมหน้าที่พลเมือง ปัญหาด้านอาชีพ ปัญหาส่วนบุคคลสภาพ และปัญหาด้านศาสนา เป็นต้น

วารุณี บิณฑสันต์ (2516 : 10) กล่าวว่า ปัญหาของนักเรียนในโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ปัญหาที่มาจากตัวเด็ก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย สุขภาพ และการคบเพื่อน
2. ปัญหาจากทางบ้าน ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับการขาดอิสรภาพ ความลำเอียงของพ่อแม่ ความแตกแยกในครอบครัว และฐานะทางการเงิน

3. ปัญหาจากทางโรงเรียน ได้แก่ ความประพฤติไม่ดี กระทำความผิดและชอบทำความผิดวินัยของโรงเรียน

บัวทอง สว่างโสภากุล (2525 : 10) กล่าวว่า ปัญหาของนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายได้แก่

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน เช่น อยากรับวิธีเรียนที่ดีขึ้นกว่าเดิม การไม่เข้าใจบทเรียน วิธีการแสดงออกในชั้นเรียนอย่างเหมาะสม เป็นต้น

2. ปัญหาเกี่ยวกับรูปร่างและสุขภาพ เช่น น้ำหนักมากเกินไป รูปร่างท่าทาง การพูดจา เป็นต้น

3. ปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น เช่น การคบเพื่อนใหม่ วิธีการแสดงออกให้เพื่อนชอบ เป็นต้น

4. ปัญหาสภาพอารมณ์และจิตใจ เช่น การกระทำในสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียใจภายหลังการแสดงอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม ความรู้สึกสะท้อนใจง่าย ความรู้สึกอายต่อการทำผิด เป็นต้น

แซนเดอร์สัน (พวงสร้อย วรกุล. 2522 :13; อ้างอิงจาก Sanderson. 1954 : 290. *Basic Concepts in Vocational Guidance*) ได้จำแนกปัญหาที่นักเรียนในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย เผชิญจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับอนาคตด้านการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ และการทำงาน ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ปัญหาการเรียนของวัยรุ่นมีอยู่มากมายหลายประการ เช่น ปัญหาเรียนช้า (เรียนอ่อน) ปัญหาสอบตก ปัญหาความเบื่อหน่ายในการเรียน เป็นต้น

จิวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม (2527 : 139 – 143) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนของวัยรุ่นเกิดจากการคาดหวังที่จะสำเร็จการศึกษา ผู้ที่มีผลการเรียนต่ำ ย่อมขาดความสุข ขาดความเชื่อถือและขาดความภูมิใจในตนเอง ปัญหาการเรียนที่พบคือไม่เข้าใจบทเรียน วางแผนเลือกวิชาเรียนไม่เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตน

สุชา จันทน์เอม (2528 : 142) กล่าวถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ของนักเรียนว่ามีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวเด็กและสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่
 - 1.1 เด็กมีความผิดปกติเฉพาะอย่าง เด็กเรียนช้า หรือปัญญาอ่อน
 - 1.2 เด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์
 - 1.3 เด็กที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์
 - 1.4 เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและผู้ปกครอง
2. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนได้แก่
 - 2.1 ขาดการยอมรับจากเพื่อนฝูง
 - 2.2 ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนที่โรงเรียนและครูไม่ได้
 - 2.3 เปลี่ยนโรงเรียนบ่อยๆ ทำให้ปรับตัวเข้ากับโรงเรียนไม่ได้
 - 2.4 วินัยที่เคร่งครัดของโรงเรียน หรือการแข่งขันเรื่องการเรียนรู้มากเกินไป
 - 2.5 สภาพของโรงเรียนไม่ชักจูงให้เด็กสนใจการเรียน
3. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่
 - 3.1 ครูลำเอียง รักเด็กไม่เท่ากัน
 - 3.2 ครูไม่เอาใจใส่การสอน ขาดเทคนิค และวิธีสอนที่ดี
 - 3.3 ทักษะของครูที่มีต่อชั้นเรียนหรือนักเรียนไม่ดี
 - 3.4 ขาดลักษณะที่ดีของการเป็นครู
 - 3.5 ครูไม่เข้าใจหลักสูตร
4. ปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียน ได้แก่
 - 4.1 การเรียนและการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตร
 - 4.2 โรงเรียนมีกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไป
 - 4.3 ขบวนการเรียนไม่ติดต่อกันเช่น บางโรงเรียนปิดนานเกินไปหรือลดเรียนบ่อย
 - 4.4 การจัดตารางสอน จัดวิชาต่างๆ อยู่ในคาบเวลาที่ไม่เหมาะสม

สมชาย รัตนกุล (2530 : 86 – 88) ได้กล่าวถึงลักษณะของปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นเกี่ยวกับการเรียนพอสรุปได้ดังนี้ ปัญหาด้านวิชาการ เป็นปัญหาที่วัยรุ่นจะพบกันมาก เพราะสาเหตุว่า

ยิ่งเรียนในชั้นสูงขึ้น ความยากของวิชาต่างๆย่อมเพิ่มมากขึ้นไปด้วย วิทยาลัยที่มีสติปัญญาต่ำ จะประสบปัญหา ด้านวิชาการมากกว่าวิทยาลัยที่มีสติปัญญาสูง ปัญหาด้านวิชาการนี้มีมากมายหลายประการ เช่น ปัญหาในการ พุดหน้าชั้น ปัญหาในการเรียนวิชาไม่เข้าใจ ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งที่จะศึกษาค้นคว้าเป็นต้น

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน

1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ทิพวรรณ จันทรพิบูลย์ (2510 : 100 - 104) ศึกษาปัญหาที่เป็น อุปสรรคในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 120 คน พบว่าสาเหตุของปัญหาได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน เช่น ที่อยู่อาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ในครอบครัว สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน เช่น ทักษะคตินักเรียน ต่อครูและต่อวิชาเรียน ตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อเพื่อน และปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนเอง เช่น สุขภาพ สติปัญญา การใช้เวลาว่าง

ไพบุลย์ อินทริวิชา (2510: 181 - 188) ศึกษาความต้องการและปัญหาในการปรับตัว ของนักเรียนมัธยมศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร จำนวน 490 คน เป็นชาย 250 คน และ หญิง 240 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกว่าครูบางคนไม่เข้าใจ มีปัญหาการเลือกแผนกวิชา ไม่รู้จักวิธีแบ่งเวลาในการเรียนและการทำงาน ไม่อยากเปลี่ยนห้องเรียนทุกชั่วโมง ต้องการข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ศึกษาต่อและอาชีพ ต้องการให้เปลี่ยนระเบียบการแต่งกาย ต้องการให้ปรับปรุงความสะอาดและคุณภาพของ อาหาร

คมเพชร ฉัตรสุภกุล (2515 : 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ องค์ประกอบทางด้าน เศรษฐกิจ การปรับตัว และการร่วมกิจกรรมในวิทยาลัย ของนักศึกษาประกาศนียบัตรปีที่ 2 ของวิทยาลัยครูใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยสุ่มตัวอย่างจำนวน 510 คน ผลการวิจัยปรากฏ ว่า กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาทั้ง 3 ด้าน มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง

ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน, ณ อยู่ธยา (2523 : 46 - 47) ได้สำรวจปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 538 คน ผลการสำรวจมีดังนี้คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีปัญหาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการใช้ เวลาว่าง ปัญหาสังคม ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการเงิน และปัญหาครอบครัว

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2524 : 9 - 24) ทำการศึกษาสภาพปัญหาและความ ต้องการในการเรียนการสอนกระบวนวิชาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในหลักสูตรวิทยาศาสตร์และการ แพทย์ ระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีความเห็นว่ากระบวนวิชาที่จัดสอนตรงกับ ความต้องการในระดับปานกลาง ปัญหาในการเรียนการสอน คือ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ รอง ลงไปคือวิธีสอนไม่น่าสนใจ น่าเบื่อหน่าย ขาดตำราเรียนอ่านประกอบ เนื้อหาที่สอนยากและสับสน ไม่มีเวลา อ่านค้นคว้าเพิ่มเติม อาจารย์ให้งานมากเกินไป ตำราเรียนภาษาอังกฤษอ่านยาก ส่วนในด้านความต้องการนัก ศึกษาต้องการไปศึกษานอกสถานที่ การสอนบรรยายควรมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพมาก

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

มัวร์ (Moor. 1957 : 22) วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชายและหญิงชั้นปีที่ 10 - 12 ในมอสตัน พบปัญหาที่นักเรียนเผชิญเรียงลำดับความสำคัญดังนี้คือความสัมพันธ์กับครู ความสำเร็จในการเรียนบริการของโรงเรียน และการศึกษาต่อในอนาคต

โรบินเฟลด์ (Rebinfeld. 1960 : 1140) ได้ประเมินผลการให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเมือง เนวาด มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ โดยออกแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนสำเร็จจากโรงเรียน จำนวน 93 คน และถามนักเรียนที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันและยังไม่มีงานทำนั้นเป็นกลุ่มที่มีปัญหามากที่สุด และนักเรียนชายต้องการความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนวมากกว่านักเรียนหญิง

รอเจอร์ส (Rogers. 1960 : 3161 - A) ได้วิเคราะห์ปัญหาของนักศึกษาปีที่ 1 ในวิทยาลัยครู ผลการศึกษาพบว่านิสิตมีปัญหาดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน
2. ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับอาจารย์
3. ปัญหาทางการเงิน
4. ปัญหาทางการบริหารของวิทยาลัย
5. ปัญหาทางอารมณ์
6. ปัญหาอื่นๆ

ราห์มัน (Rahman. 1965 : 405) ศึกษาสาเหตุของการสูญเสียทางการศึกษาจากนักเรียนของโรงเรียนมัธยมในเมืองดัดคา (Decca) ระหว่างชั้นปีที่ 7-11 ในขณะที่ยังเรียนไม่สำเร็จ พบว่า สาเหตุของการสูญเสียทางการศึกษามีหลายประการ เช่น ปัญหาการเงินในการซื้ออุปกรณ์การเรียน เศรษฐกิจภายในครอบครัวต่ำ การตกชั้นซ้ำชั้น สุขภาพร่างกายไม่ดี และการคมนาคมระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่สะดวก

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าปัญหาของนักเรียนคือ สิ่งที่ทำให้นักเรียนรู้สึกกังวลใจ ซึ่งประกอบด้วย ปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการใช้เวลาว่าง ปัญหาสังคม ปัญหาการเงิน และปัญหาครอบครัว

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2511 : 137) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน พฤติกรรมรวมทั้งประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยอาศัยการฝึกอบรมหรือการสอน

นิภา เมธาวีชัย (2536 : 9) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวของผู้เรียน เป็นตัวแสดงผลหรือการแบ่งกลุ่มของผู้เรียนออกเป็นประเภทต่างๆ ตามความรู้และความสามารถของผู้เรียน เป็นระดับ เก่ง ปานกลาง อ่อน

แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 9) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ

กู๊ด (Good.1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่า หมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ ในการใช้ทักษะหรือ การประยุกต์ใช้ความรู้ ต่างๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้นั้นในวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้วซึ่งได้จากครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

ฮาร์ริส (Harris. 1989 : 14) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านสติปัญญา และตัวแปรด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่สติปัญญา ส่วนการเผชิญความเครียด และการปรับตัว เป็นการใช้สติปัญญาประเมินสภาพการณ์ว่าเป็นอันตรายหรือไม่ ตลอดจนหาวิธีแก้ไขสิ่งที่เป็นอันตรายต่างๆ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลที่แสดงถึงความสำเร็จในการเรียนอันเกิดจากความรู้หรือทักษะจากการเรียนรู้นั้นในวิชาต่างๆ ที่เรียนมาแล้ว

2.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยการเรียน

ไอเซน อาร์โนลด์และไมล (Eysenck, Arnold and Meili.1972 : 40) กล่าวว่า นิสัย คือ แนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย และเป็นไปโดยอัตโนมัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์

ม่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจและมุ่งมั่นที่ศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วย ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ในการเรียน การจัดระบบการเรียนความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยันอดทน รับผิดชอบ ฟังตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

แมดดอกซ์ (Maddox.1936 : 2) กล่าวว่า นิสัยขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือบังเกิดความพอใจ กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจพฤติกรรมนั้นก็จะถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้น

นอกจากนี้ แมดดอกซ์ (Maddox. 1965 : 8) ยังกล่าวว่า นิสัยทางการเรียนและยุทธวิธีทางการเรียนหมายถึง ความพยายามที่จะใช้กลวิธีทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดความสำเร็จทางการศึกษาได้ถึงประมาณร้อยละ 40

เรนน์ (Wrenn. 1968 : 1 - 4) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียน เป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคล มีความพึงพอใจและปฏิบัติเป็นประจำ โดยพฤติกรรมนั้นอาจจะมาจากทักษะในการเขียน เทคนิคในการเรียนของบุคคลนั้น

โฮลท์แมน (Holtzman. 1965 : 17) ได้ให้ความหมายของนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการใช้เวลาได้แก่ การรู้จักใช้เวลาว่างได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลังไม่ผลัดผ่อนหลีกเลี่ยง รอเวลา ทำให้เวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องไม่เป็นเรื่อง

เรนน์และลาร์เซน (Wrenn and Larsen. 1969 : 5 -11) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึงพฤติกรรมที่นักเรียน นักศึกษาประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วย สมานในการเรียน วิธีอ่านและจดจำคำบรรยาย การวางแผนการเรียน การแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนดังนั้น นิสัยทางการเรียนจึงถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีทางการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในตัวผู้เรียน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า นิสัยทางการเรียนหมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่มีความพึงพอใจที่ศึกษาหาความรู้จนบรรลุผลสำเร็จ จะกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีกจนเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป *

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

สุจิต สุวรรณชีพ (2528 : 12) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตว่าเป็นสภาพของจิตที่มีความเข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาและปรับจิตใจให้มีความสุขได้อย่างเหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในการดำเนินชีวิต และสุขภาพจิตของมนุษย์โดยทั่วไปมีลักษณะไม่คงที่มักเปลี่ยนแปลงกลับไปกลับมา สุขบ้างทุกข์บ้างได้เสมอจากแรงผลักดันทั้งภายในตัวเองและจากผู้อื่นในสังคมรอบตัว

กรมการแพทย์ (2529 : 3) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตว่า เป็นสภาพของจิตของบุคคลที่สามารถแก้ปัญหา สามารถปรับตัวและปรับจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง และอธิบายว่าในการดำเนินชีวิตปุถุชนย่อมต้องเผชิญความทุกข์ ความตึงเครียด ความไม่พอใจ ความผิดหวัง แต่ผู้มีสุขภาพจิตดีจะสามารถปรับจิตใจให้ยอมรับผลที่จะเกิดตามมาได้ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสบายตามอัตภาพ และปราศจากอาการของโรคจิต โรคประสาท

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 6) ได้สรุปความหมายของสุขภาพจิตว่า หมายถึงความสมบูรณ์ทางจิตใจของมนุษย์ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ปราศจากโรคจิต โรคประสาท มีความสามารถในการปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม มีความมั่นคงทางใจ มีสมรรถภาพในการทำงาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กองสุขภาพจิต (2532 : 1) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า สุขภาพจิตคือ สภาพความสมบูรณ์ของจิตใจ สภาพของจิตใจจะมีความสมบูรณ์เพียงไร ดูได้จากสมรรถภาพของจิตใจ ซึ่งได้แก่ความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

1. การกระชับมิตร หมายถึง ความสามารถในการผูกมิตรและคงความเป็นมิตรนั้นไว้ได้รวมทั้งความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและเป็นสุข
2. พืชอุปสรรค หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาและปรับตัวให้อยู่ได้ในท่ามกลางความเป็นอยู่และความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม
3. รู้จักพอใจ หมายถึง ความสามารถในการทำใจให้ยอมรับในสิ่งที่อยากได้ อยากเป็นเท่าที่ได้้อยู่จริงด้วยความสบายใจ

องค์การอนามัยโลก (สุจินต์ ปริษามารถ. 2535 : 14 ; อ้างอิงจาก World Health Orgonization. *Health for all by the year 2002.*) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความสัมพันธ์อันดีงามกับบุคคลอื่นและดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสะดวกอย่างสุขสบาย รวมทั้งสนองความต้องการของตนเองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้ได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ คำว่า สุขภาพจิตมิได้หมายความว่าเฉพาะเพียงแต่ปราศจากอาการของโรคประสาท และโรคจิตเท่านั้น

มูลี (Mooly. 1965 : 165 - 167) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง การกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล เป็นการลดความตึงเครียดทางอารมณ์ เพื่อการปรับตัวเพื่อสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 17) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวของบุคคลเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ มีความพอใจ สุขใจและพฤติกรรมนั้นไม่ขัดต่อสังคม คนมีสุข

ภาพจิตดีสามารถจะเผชิญและยอมรับความเป็นจริงในชีวิต สุขภาพจิตของบุคคลจะดีที่สุดเมื่อบุคคลนั้นยอมรับความสำเร็จของตนเองตามสภาพความเป็นจริง และความสามารถของตนเองด้วยความพอใจโดยได้รับความกระทบกระเทือนหรือความคับข้องใจน้อยที่สุด บุคคลจะมีสุขภาพจิตในขั้นที่น่าพอใจถ้าบุคคลนั้นไม่ตั้งเครียดต่อความไม่สมหวัง จะไม่มีปฏิกิริยาต่อต้านรุนแรงจะรักษาไว้ซึ่งความมีเหตุผล การแสดงออกจะเหมาะสมกับกาลเทศะ

เอ็กเบิร์ท (Egbert. 1980 : 10) กล่าวว่า สุขภาพจิตตามแนวพุทธศาสนา หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในศีลทั้ง กาย วาจา ใจ มีสติพิจารณาสิ่งทั้งหลายให้แก่ผู้เรียนเท่ากับความ เป็นจริง ไม่ถูกครอบงำด้วยความยินดียินร้ายและมีความเป็นมิตรกับคนอื่น ๆ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจของมนุษย์ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขและมีความสามารถในการปรับตัวของบุคคลเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์มีความพอใจ สุขใจ และพฤติกรรมนั้นไม่ขัดต่อสังคม คนมีสุขภาพจิตดีสามารถจะเผชิญและยอมรับความเป็นจริงในชีวิต

2.3.1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต

อบรม สันภิบาล (2521 : 27 - 29) สรุปสาเหตุของโรคประสาท โรคจิตที่วงการแพทย์ยอมรับมี 3 ประการ ดังนี้

1. สภาพกาย ได้แก่ พันธุกรรม สมรรถภาพผิดปกติ ผลจากการได้รับรังสีเอกซ์ เป็นต้น
2. สภาพจิตใจ ได้แก่ การขาดความรัก ความอบอุ่น การมีประสบการณ์ที่ทำให้รู้สึกหวาดหวั่น ถูกขู่เข็ญ เป็นต้น
3. สภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจบีบคั้น สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ เสรีภาพ การย้ายที่อยู่ เป็นต้น

อัมพร โอตระกูล (2538 : 55) สรุปสาเหตุของภาวะผิดปกติทางจิตจากมุมมองด้านจิตวิทยาว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกิดจากภายในตัวบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการ ได้แก่
 - 1.1 สาเหตุของร่างกาย เมื่อร่างกายเจ็บป่วยหรือมีโรคประจำตัวเรื้อรังจะทำให้บุคคลนั้นมีอาการแปรปรวน เช่น หงุดหงิด อ่อนเพลีย ทำงานไม่เต็มความสามารถเมื่อเจ็บป่วยนานๆ จะทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลงมากขึ้น เกิดความวิตกกังวล ท้อแท้ ซึ่งอาจนำไปสู่อาการทางจิตประสาทได้ นอกจากนั้นยังรวมถึงความพิการทางร่างกาย ซึ่งพิการโดยทั่วไป มักมีอาการอ่อนไหวง่าย เมื่อได้รับการล้อเลียน ทำให้คิดมากและมีผลต่อสุขภาพจิตได้

1.2 สาเหตุของจิตใจ เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการด้านจิตใจอยู่เสมอตามใดที่ยังมีชีวิตอยู่ ความต้องการดังกล่าว คือ ความต้องการพื้นฐานที่เป็นแบบแผนเดียวกันกับทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ขั้นดังนี้

- ขั้นที่ 1 ต้องการด้านร่างกาย เช่น ต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น
- ขั้นที่ 2 ต้องการความปลอดภัย ไม่ต้องการให้ชีวิตได้รับอันตราย
- ขั้นที่ 3 ต้องการความรัก เช่น ความรักจากพ่อแม่ เพื่อน เป็นต้น
- ขั้นที่ 4 ต้องการมีชื่อเสียง เช่น อยากให้เป็นที่รู้จักของสังคม

ขั้นที่ 5 ต้องการประสบความสำเร็จ เช่น ประสบความสำเร็จด้านการประกอบอาชีพ
ด้านการเรียน เป็นต้น

ในความต้องการขั้นพื้นฐานทั้ง 5 ขั้นดังกล่าวบางคนก็สมปรารถนาทุกขั้น บางคนก็ได้เพียง 2-3 ขั้น และกว่าจะได้ตามความต้องการแต่ละขั้นก็พบกับอุปสรรคมากมาย ถึงแม้จะพยายามต่อสู้ก็ไม่สมกับที่หวังไว้ และไม่อาจทำได้ก็จะเกิดความทุกข์ ไม่สบายใจ ถ้าความไม่สบายใจเกิดขึ้นเป็นเวลานาน อาจทำให้มีความเจ็บป่วยทางจิตได้

2. ปัจจัยที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล

ปัจจัยภายนอกตัวบุคคลที่อาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตมีดังนี้

2.1 สาเหตุจากครอบครัวและสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่ ลูก บุคคลที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ด้วยความรัก ความอบอุ่น และประสบการณ์ของสัมพันธภาพที่ดีจากครอบครัวเมื่อโตขึ้นไม่สามารถปรับตัวได้ จิตใจไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถเผชิญปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ของชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตได้

2.2 สาเหตุจากภาวะการณแวดล้อมต่างๆ ได้แก่ เหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงวัยต่างๆ ที่คนเราต้องปรับตัว เช่น วัยเด็กต้องต่อสู้กับการเรียน การสอบแข่งขัน วัยผู้ใหญ่ต้องปรับตัวเรื่องความรัก การครองเรือน เป็นต้น ถ้าปรับตัวไม่ได้ก็จะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต นอกจากนั้นยังรวมถึง ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การประสมภยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว ซึ่งภาวะการณเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อจิตใจทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตได้

2.3 สาเหตุจากวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคม ในสังคมที่อยู่หากมีการเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ประเพณีอย่างรวดเร็ว เช่น เด็กและวัยรุ่น มักรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนใหม่ได้ง่ายและรวดเร็วประพฤติดนตามวัฒนธรรมใหม่ ซึ่งจะเกิดความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ ทำให้ผู้ใหญ่ไม่พอใจ ส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกิดภายในตัวบุคคล ประกอบด้วย

1.1 ด้านร่างกาย

1.2 ด้านจิตใจ

2. ปัจจัยที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล ได้แก่

2.1 สภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น

2.2 ด้านครอบครัว

2.3 ภาวะการณต่างๆ

2.4 วัฒนธรรมและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2.3.1.4 อาการแสดงออกของสุขภาพจิต

ผู้มีปัญหาสุขภาพจิตจะมีอาการที่ตนรู้สึกได้เอง หรืออาการแสดงที่ผู้อื่นสังเกตได้ อาการแสดงออกของปัญหาสุขภาพจิต ได้แก่ (มุกดา สุขสมาน. 2528 : 140 - 141)

1. อาการทางกาย มีอาการของการเจ็บป่วยทางกาย เช่น ความกังวลทำให้ระบบหัวใจผิดปกติ มีอาการใจสั่น แสดงอาการหอบ ระบบทางเดินอาหารได้แก่ ท้องอืด ท้องเฟ้อ ความกังวลทำให้รับประทานอาหารไม่ได้ หรือรับประทานอาหารมากเกินไป นอนไม่หลับ อ่อนเพลีย ปัสสาวะบ่อย ท้องผูก ท้องเดิน ประจำเดือนไม่มาตามปกติ ความดันโลหิตสูง ปวดศีรษะ เป็นลม ชักเกร็ง ปวดข้อ ปวดหลัง เป็นต้น

2. อาการทางใจ ได้แก่ อาการที่แสดงออกทางความรู้สึก ความคิด อารมณ์ ความจำ
สมาธิ เช่น

ด้านความรู้สึก ได้แก่ รู้สึกไม่สบายใจ น้อยใจ ไม่รักใคร่ หลงตัวเอง

ด้านความคิด ได้แก่ หมกมุ่น ฟุ้งซ่าน สับสน คิดมาก หลงผิด ประสาทหลอน หูแว่ว
เบื่อชีวิต คิดอยากตาย มีความคิดแปลกๆ

ด้านอารมณ์ ได้แก่ ซึมเศร้า กังวล อารมณ์อ่อนไหว เปลี่ยนแปลงได้ง่าย ครั่นเครง
มากเกินไปอารมณ์ไม่เหมาะสม ไม่มีสมาธิ และความจำเสื่อม

3. อาการทางพฤติกรรม ได้แก่ การแสดงออกแตกต่างจากปกติ หรือลักษณะสังคมไม่
ยอมรับ เช่น ก้าวร้าว ทำลายทรัพย์สิน ทำร้ายผู้อื่น แยกตัวติดยาเสพติด ประพฤติผิดทางเพศ เข้าระเบียบ
เกินไป ย้ำคิดย้ำทำ ฟุ้งหาผู้อื่น แต่งกายไม่เหมาะสมกับเพศและวัย ลักขโมย พุดปดเป็นต้น

4. การเจ็บป่วยทางจิต แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

4.1 โรคประสาท (Neurosis) เป็นความผิดปกติของจิตใจค่อนข้างรุนแรง มีความวิตก
กังวลเป็นอาการหลักร่วมกับอาการทางจิตอื่นๆ ผู้ป่วยจะมีอาการนานเกิน 1 เดือน อาการเหล่านี้จะรบกวนผู้
ป่วยไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่การทำงานได้ตามปกติ ผู้ป่วยทราบว่าตนเองมีความผิดปกติของจิตใจ และต้องการรับ
การรักษา อาการของโรคแบ่งเป็น 7 ชนิด คือ

4.1.1 วิตกกังวลมากโดยไม่ทราบสาเหตุและมีอาการทางกาย ที่มีสาเหตุจากจิตใจร่วม
ด้วย

4.1.2 อาการคล้ายชักกระตุก หรือคล้ายผีเข้าทรง

4.1.3 หวาดกลัวสิ่งใดสิ่งหนึ่งรุนแรงโดยไม่มีสาเหตุ

4.1.4 ย้ำคิดย้ำทำเสมอ ทั้งที่รู้ตัว แต่ควบคุมไม่ได้

4.1.5 เสียใจเศร้าซึมเกินกว่าเหตุ อาจมีความคิดอยากตาย

4.1.6 อ่อนเพลีย เบื่อหน่าย

4.1.7 หมกมุ่นกับความเจ็บป่วยของตนเอง

4.2 โรคจิต (Psychosis) เป็นภาวะที่มีความผิดปกติทางจิตใจขั้นรุนแรงซึ่งสูญเสียหน้าที่
การทำงานของจิตใจถึงระดับที่ไม่ทราบว่าตนเองมีความผิดปกติไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการดำรงชีวิตตาม
ปกติ ไม่สามารถรับรู้สิ่งที่จริงได้ บุคลิกภาพเปลี่ยนไปจากเดิม ไม่สนใจในกิจวัตรประจำวันของตนเอง
อาการโรคจิตอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ 6 กลุ่มคือ

4.2.1 คลุ้มคลั่งอะละวาด เกรี้ยวกราด คุร้าย

4.2.2 ยึดคนเดียว พุดพึมพำ เดินไปมา

4.2.3 ประสาทหลอนได้ยินเสียงคนมาพูดคุยด้วยโดยไม่มีตัวตนเห็นภาพแปลกๆ

4.2.4 หลงผิด หวาดระแวง ถูกทำร้าย

4.2.5 ซึมเฉย แยกตนเอง ไม่พูดกับใคร

4.2.6 อาการหลายๆอย่าง เช่น บางครั้งอะละ บางครั้งซึมเฉย บางรายมีอาการ
หลงผิดหวาดกลัว และประสาทหลอน (กองสุขภาพจิต กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. 2535 : 18 –19)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปอาการแสดงออกของปัญหาสุขภาพจิตได้ดังนี้

1. อาการทางกาย
2. อาการทางใจ

3. อาการทางพฤติกรรม
4. อาการเจ็บป่วยทางจิต แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ
 - 4.1 โรคประสาท
 - 4.2 โรคจิต

2.3.1.5 ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี

กรมการแพทย์ (2529 : 3) ได้ให้ข้อพิจารณาผู้ที่มีสุขภาพจิตดีว่า เป็นสภาพจิตใจของบุคคลที่สามารถแก้ปัญหา สามารถปรับตัวและปรับจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับสังคม และสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง และเสริมว่า การดำเนินชีวิตปุถุชนย่อมต้องเผชิญความทุกข์ ความจริงเครียด ความไม่พอใจ ความผิดหวัง แต่ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถแก้ปัญหา หรือผ่อนปรน หาทางออกที่เหมาะสมกับสังคม วัฒนธรรม และสามารถปรับจิตใจได้ ยอมรับผลที่จะเกิดตามมาได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขสบายตามอัตภาพ และปราศจากอาการของโรคจิต โรคประสาท

จาโฮดา (Jahoda, 1958 : 22 - 24) ได้ให้เกณฑ์การพิจารณาผู้ที่มีสุขภาพจิตดีไว้ดังนี้ คือ

1. เจตคติต่อคนอื่น หมายถึง การมองตัวเองได้อย่างถูกต้อง มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และเข้าใจเอกลักษณ์ของตนเอง
2. การสร้างความเจริญให้บังเกิดแก่ตนเอง หมายถึง บุคคลที่มีสุขภาพจิตดีย่อมมีแบบฉบับในการพัฒนาตนเอง ให้มีความเจริญยิ่งๆ ขึ้น
3. การสร้างบูรณาการแห่งบุคลิกภาพของตนเอง หมายถึง การผสมผสานกลมกลืนของบุคลิกภาพของตน ได้แก่ กระบวนการคิด ความรู้สึกและการกระทำที่สอดคล้องกัน คนที่มีสุขภาพจิตไม่ดี จะไม่สามารถแสดงไปตามบทบาทที่สอดคล้องกัน มักเกิดความขัดแย้งกันระหว่างความคิด ความรู้สึก และการกระทำ
4. การสร้างความสัมพันธ์ต่อโลกภายนอก หมายถึง ความเป็นอิสระต่อตนเอง พฤติกรรมของบุคคลย่อมไม่เกิดจากอิทธิพลภายนอกอย่างเดียว แต่มีผลจากอิทธิพลภายในด้วย เช่น ค่านิยม ศรัทธาของตนเอง
5. เข้าใจสภาพความเป็นจริง หมายถึง การมองโลกด้วยความเป็นจริงไม่ใช่ตามที่ตนปรารถนาจะให้ เป็น มีความสนใจและห่วงใยสวัสดิภาพของผู้อื่น
6. ควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ หมายถึง ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีย่อมสามารถเอาชนะสิ่งแวดล้อมได้ สามารถที่จะรัก มีสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและหาความพึงพอใจจากสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่

เอ็กเบิร์ท (Egbert, 1980 : 11) กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี จะมีลักษณะดังนี้ คือ

1. รู้จักตัวเอง สามารถพัฒนาบุคลิกภาพผสมผสานกันได้อย่างเหมาะสมกับความเป็นจริง
2. เป็นผู้ที่ตั้งความหวังไปทางที่เป็นจริงได้
3. เป็นผู้ที่เข้าใจชีวิตและจุดหมายในชีวิต
4. เป็นผู้ที่มีพลังในการดำรงชีวิต สามารถก่อให้เกิดความหวังของชีวิต

2.3.1.5 ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตเสื่อม

สำหรับลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตเสื่อม หรือมีปัญหาสุขภาพจิตมักจะแสดงออกทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ บุคคลนั้นอาจจะรู้สึกได้เองหรือมีอาการแสดงออกที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ อาการดังกล่าวจะแสดงออกทางด้านร่างกาย เช่น เป็นลมชัก ชักเกร็ง นอนไม่หลับ ปวดข้อ ปวดหลัง ประจำเดือนขาด ความงุนโล่งสูง ทั้งนี้อาการดังกล่าวอาจเนื่องมาจากความวิตกกังวล เป็นต้น อาการทางด้านจิตใจ เช่น ขาดสมาธิ ฟุ้งซ่าน คิดมาก กังวล ซึมเศร้า อาการต่างๆอีกมากมาย

เปลื้อง บัวศรี (2535 : 16 - 19) ได้สรุปอาการแสดงออกของผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตไว้ดังนี้

1. ความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย (Somatization) เป็นกลุ่มอาการที่มีสาเหตุจากอารมณ์กลุ่มอาการเหล่านี้จะแสดงออกทางสรีรวิทยา อันเนื่องมาจากอารมณ์ที่ดูว่าเก็บกดไว้เป็นเวลานานและมากเกินไป เพื่อหลีกเลี่ยงอาการไม่สบายใจ โดยการใช้ความเจ็บป่วยทางด้านร่างกายเป็นทางแสดงออก เพื่อให้สังคมยอมรับ เช่น เมื่อคนมีความวิตกกังวลจะมีอาการที่แสดงออกทางกาย คือ ปวดศีรษะ หายใจเร็ว ปวดท้อง

2. การย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive Compulsive) เป็นลักษณะที่มีความผิดปกติทางความคิด และการกระทำ เมื่อความคิดไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น ความวิตกกังวล และความกลัวก็จะเกิดตามมาทำให้ย้ำคิดย้ำทำอะไรบางประการ เพื่อลดความวิตกกังวลและความกลัวนั้นๆ

3. ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับบุคคลอื่น (Interpersonal Sensitivity) เป็นความรู้สึกที่หมกมุ่นอยู่ในความคิดของตนในการติดต่อ หรือปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยที่บุคคลนั้นจะมีความรู้สึกอึดอัด รู้สึกว่าตนบกพร่องหรือมีปมด้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลหนึ่ง อันเป็นผลให้บุคคลนั้นมีความชิงชังตัวเอง

4. ความซึมเศร้า (Depression) คือ ภาวะของจิตใจ ที่มีอารมณ์เศร้า มีความทุกข์ใจกังวล หงุดหงิด ซ้ำซาลด น้ำหนักลด เบื่ออาหาร มีความหวาดหวั่นหวาดกลัว วิตกกังวล ขาดความสนใจตนเอง หมด อาลัวยตายอยากในชีวิต ความคิดและการเคลื่อนไหวเชื่องช้า มีความรู้สึกผิด และความรู้สึกผิดนี้จะครอบงำความคิดของตนไว้ หากอาการรุนแรงยิ่งขึ้นผู้ที่มีอาการซึมเศร้านี้จะขาดการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสภาพต่างๆ บางรายจะปรากฏว่ามีอาการหลงผิด และประสาทหลอน บางรายจะมีความมุ่งหมาย และพยายามที่จะทำลายตนเอง และฆ่าตัวตาย บางรายมีอาการที่รุนแรงจนทำให้การตอบโต้สภาวะการทำงานของหัวใจและการหมุนเวียนโลหิตมีอันตราย

5. ความวิตกกังวล (Anxiety) โดยมากจะเริ่มต้นมาจากความไม่พอใจ การเผชิญหรือประสบความยุ่งยาก ความไม่สบายใจต่างๆ ในชีวิต ความหวาดหวั่นง่าย การครุ่นคิดว่าตนเองมีปมด้อย ผลที่เกิดขึ้นมักทำให้บุคคลนั้นๆ มีความวิตกกังวลและมักต้องทนทุกข์ทรมาน กับความวิตกกังวลต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของบุคคลนั้น และยังรวมถึงการสิ้นของหัวใจการหอบ อึดอัด หายใจไม่ออกนอนไม่หลับ ความอยากรับประทานอาหารหมดไป บางครั้งทำให้ระบบการย่อยอาหารตลอดทั้งการขับถ่ายผิดปกติไป หากมีอาการรุนแรงยิ่งขึ้น และต้องประสบกับความกังวลนั้นๆ เป็นเวลานานบางรายอาจมีอาการชักกระตุก แขนจะอ่อนเพลีย ตาพร่า และอื่นๆ นอกความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นยังมีผลกระทบกระเทือนต่อสภาพจิตใจ เช่น ขาดสมาธิ หงุดหงิด ตกใจ เป็นต้น รู้สึกว่ามีเหตุการณ์หรือมีอะไรบางอย่างคุกคามเขา แต่เขาก็ไม่สามารถจะบอกได้ว่าเหตุการณ์นั้นๆ หรือสิ่งนั้นๆ คืออะไร บางรายหาทางออกที่จะรับความวิตกกังวลและความเครียดที่เกิดขึ้น โดยการเสพยาเสพติดหรือดื่มสุราเพื่อขจัดอารมณ์ต่างๆเหล่านั้น ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

6. ความโกรธ ก้าวร้าว ทำลาย (Hostility) อารมณ์โกรธเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้กับมนุษย์ทุกคนซึ่งต้องเกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังล้มเหลวหรือมีการสูญเสียความเชื่อมั่นของตนเอง อารมณ์นี้กดดัน ที่เกิดขึ้นเนื่องจากความผิดหวังเป็นผลทำให้เกิดความวิตกกังวล รู้สึกว่าความสามารถของตนเองลดลงช่วยเหลือตนเองไม่ได้ อันเป็นเหตุให้เกิดความต้องการมีอำนาจและเกิดอารมณ์โกรธ บุคคลเมื่อเกิดอารมณ์โกรธและกดเก็บซ่อนไว้ภายใน (Suppression of feeling) กระทั่งถึงจุดหนึ่ง อารมณ์โกรธที่สะสมไว้นั้นระเบิดออกมาทำให้บุคคลนั้นมีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม กลายเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว อาฆาตแค้น ชิงชัง และเกิดการทำลาย

7. กลัวโดยปราศจากเหตุผล (Phobia) เป็นภาวะทางอารมณ์และความคิด จะมีความกลัวที่รุนแรงกลัวอย่างต่อเนื่อง ไม่สมเหตุผล บางรายจะครุ่นคิดกับความกลัวเฉพาะเรื่อง หากความกลัวเกิดขึ้นซ้ำบ่อยๆ เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และบุคคลนั้นก็ทราบว่าเป็นตัวเองกลัว ไม่ทราบว่าจะห้ามความกลัวนั้นๆไม่ให้เกิดขึ้นได้

อย่างไร บุคคลนั้นก็จะพยายามหลีกเลี่ยง ไม่กล้าเผชิญสิ่งที่จะกระตุ้นให้เขาเกิดความกลัวนั้นและบุคคลพวกนี้ มักจะเกิดความวิตกกังวลและต้องทุกข์ทรมานเกี่ยวกับความกลัวที่ไม่สมเหตุสมผลนั้นอย่างยิ่งโดยสาเหตุความกลัวเกิดจาก

7.1 อาจจะเป็นผลมาจากประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตที่กระทบกระเทือนจิตใจ หรือก่อให้เกิด ความวิตกกังวลอย่างรุนแรง

7.2 อาจจะเป็นผลจากการถูกวางเงื่อนไข ในการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ก่อให้เกิด ความกลัวนั้นๆ มาตั้งแต่วัยเด็ก

7.3 ถูกปล่อย ถูกทอดทิ้งให้อยู่คนเดียว ในขณะที่เกิดเหตุการณ์บางอย่างที่ก่อให้เกิดความ กลัวนั้นๆ

8. หวาดระแวง (Paranoid) จะมีอาการหลงผิดที่มีความรุนแรงมาก จะไม่มีอาการประสาทหลอน แต่มีอาการที่แสดงออกถึงความหวาดระแวง สงสัย และขาดความไม่ไว้วางใจบุคคลอื่น มีความคิดหลอกตนเองว่าจะมีคนมาทำร้าย หรือจะเกิดความรู้สึกว้าวุ่นที่ตนคิดหรือเล่าให้บุคคลอื่นฟังนั้น บุคคลเหล่านั้นจะไม่เห็นด้วยและมักจะไปเข้าข้างบุคคลที่เป็นฝ่ายที่ตนว่าผิด ลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับบุคคลที่มีภาวะหวาดระแวง คือโลกทั้งโลกของบุคคลที่มีสภาวะหวาดระแวงจะเป็นโลกที่ประสมประสานไปด้วยความหลงสำหรับตัวเขา และโลกนั้นก็จะกลายเป็นโลกที่เขาสร้างสรรค์ขึ้นมา ซึ่งจะช่วยให้เขาสามารถทำสิ่งต่างๆตามต้องการได้สำเร็จ ด้วยเหตุนี้บุคคลพวกนี้จึงมีชีวิตอยู่ในโลกที่ไม่สมเหตุสมผล วนเวียนอยู่ระหว่างโลกแห่งความจริงและความฝัน และบุคคลที่มีภาวะหวาดระแวงมักจะเริ่มต้นจากการที่บุคคลนั้นชอบพูดเกินความจริงคิดว่าตนเองใหญ่โตเกินความเป็นจริง ความคิดตลอดทั้งการพูดจะพัฒนาขึ้นตามลำดับจนเกิดอาการหลง และเขาจะจมมิดอยู่ในเรื่องหนึ่งอย่างรุนแรงและเป็นจริงจึงขึ้นมา จนกระทั่งเกิดความแตกร้างภายในครอบครัว

9. โรคจิต (Psychosis) เป็นภาวะความผิดปกติที่มีความรุนแรงมากจะสูญเสียหน้าที่การทำงานของจิตใจอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตตามปกติได้ สาเหตุที่ทำให้เกิดโรคจิต มีสาเหตุใหญ่ๆ

3 ประการคือ

9.1 สาเหตุจากทางร่างกาย เช่น สมอลเติบโตผิดปกติ

9.2 สาเหตุทางจิตใจ เช่น การขาดความรัก ความอบอุ่นสูญเสียความรักโดยกระตั้นหันไม่ได้ รับการยอมรับจากบุคคลอื่น หรือสังคม

9.3 สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

9.3.1 สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศไม่เหมาะสม

9.3.2 สิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจบีบคั้น ระเบียบของสังคมแปรปรวน ทำให้สภาพของบุคคลเปลี่ยนไป อาจเปลี่ยนจากรวยเป็นจน หรือจากมีเกียรติเป็นไร้เกียรติ สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจ อาจทำให้เกิดโรคจิตได้ซึ่งมีอาการปรากฏชัด คือ ประสาทหลอน หลงผิด ซึมเศร้า เอะอะไว้วาย และอื่นๆ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้มีสุขภาพจิตเสื่อมมีลักษณะดังนี้

1. มีปัญหาด้านความประพฤติ
2. อารมณ์ไม่มั่นคง
3. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นไม่ได้
4. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
5. กลัวและวิตกกังวล

2.3.1.6 การประเมินสุขภาพจิต

การที่จะวัดหรือประเมินว่า ผู้ใดมีสุขภาพจิตดีหรือสมบุรณ์มากน้อยเพียงไรได้มีผู้ทำการศึกษาและสร้างเครื่องมือในการชี้วัดภาวะสุขภาพจิตของบุคคล ซึ่งสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินภาวะสุขภาพจิตของบุคคลได้ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาไว้หลายวิธีดังนี้ (สุวณีย์ เกี่ยวกิ่งแก้ว และคนอื่นๆ.2530 : 29 –31)

1. การศึกษาภาวะสุขภาพจิตโดยตรง โดยการใช้เครื่องมือวัดภาวะสุขภาพจิต

(Indicators Related of Mental Health)

2. การศึกษาอาการและอาการแสดงของความเจ็บป่วยทางจิตถ้าปรากฏในบุคคลใดมากแสดงว่าบุคคลนั้นมีภาวะสุขภาพจิตไม่ดี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นเครื่องมือวัดอาการและอาการแสดงของความเจ็บป่วยทางจิต (Indicators Related of Mental Mentalliness) ซึ่งวัดความวิตกกังวล ความเศร้า ย้ำคิดย้ำทำ หลงผิด ภาวะประสาทหลอน ฯลฯ

3. การศึกษาภาวะสุขภาพจิต โดยการศึกษาจากการปรับตัวของบุคคลด้านสังคม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประเภทนี้ ได้แก่ เครื่องมือวัดการปรับตัวไม่ได้ของบุคคลด้านสังคม (Indicators Related Social Disorganization) ในด้านต่างๆ ตั้งแต่การปรับตัวในสังคมครอบครัวตลอดจนสังคมภายในที่ทำงาน

การศึกษาภาวะสุขภาพจิตโดยใช้เครื่องมือทั้ง 3 ประเภท สุขภาพจิตจะมีผลการประเมินเป็นคะแนน แล้วนำคะแนนนั้นมาแปลผลเป็นระดับสุขภาพจิตดีมากและดีน้อยอีกครั้งหนึ่ง จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต พบว่า มีงานวิจัยที่ใช้เครื่องมือตรวจวัดอาการและอาการแสดงของความเจ็บป่วยทางจิตมากที่สุด นอกจากนี้ยังมีการศึกษาสุขภาพจิตโดยวิธีการสัมภาษณ์การสังเกตพฤติกรรมหรือการใช้แบบทดสอบ บุคลิกภาพ และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตเป็นผู้ตัดสินภาวะสุขภาพจิตของประชากรที่ศึกษา

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการประเมินสุขภาพจิตมี 3 วิธี คือ

1. การศึกษาภาวะสุขภาพจิตโดยตรง
2. การศึกษาอาการและอาการแสดงของความเจ็บป่วยทางจิต
3. การศึกษาภาวะสุขภาพจิต

2.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.4.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

ดิงเมเยอร์ (Dinkmeyer. 1967 : 309 – 310) กล่าวว่า บุคลิกภาพ มีความหมายคลุมถึงสภาวะทุกอย่าง อันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคลนับตั้งแต่สภาวะความสามารถทางปัญญา ตลอดจนความสำเร็จ บุคลิกภาพ มีความหมาย มีความหมายครอบคลุมถึง สภาวะที่บุคคลเป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งหวังไว้ในอนาคตที่สำคัญคือบุคลิกภาพจะรวมถึงวิธีการที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ รวมทั้งปฏิบัติาได้ตอบที่เขาต้องเผชิญด้วย อีกนัยหนึ่งก็คือ การปรับตัวเองของแต่ละบุคคลในการเผชิญปัญหา หรือความคับข้องใจ ที่เกิดขึ้นในทุกสถานการณ์ของชีวิตซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

สายสุรี จุติกุล (2511 : 8) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึง ส่วนต่างๆของบุคคลที่รวมกันแล้วทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น ส่วนต่างๆนั้นได้แก่ อุปนิสัย นิสัยใจคอ ความสนใจ ทศนคติ วิธีการปรับตัว โครงสร้างของร่างกาย ซึ่งส่วนต่างๆเหล่านี้จัดเป็นลักษณะที่สำคัญของแต่ละบุคคล

เชดศักดิ์ โฆวสินธุ์ (2520 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลและเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ

h 2000

กันยา สุวรรณแสง (2531 : 15) ให้ความหมายของบุคลิกภาพคือ ลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2536 : 5) ให้ความหมายบุคลิกภาพ คือลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่างๆ ทั้งส่วนภายนอก ที่มองเห็นชัดเจน เช่น รูปร่างหน้าตา กิริยามารยาท การแต่งตัว วิธีการพูดจาการนั่งยืน และส่วนภายในที่มองเห็นได้ยาก เช่น สติปัญญา ความถนัด ลักษณะทางอารมณ์ ความใฝ่ฝัน ค่านิยม ความสนใจ ปรัชญาชีวิต

อลฟอร์ท (จรรยา เกษศรีสังข์ . 2537 : 11 - 15 ; อ้างอิงจาก Allport. 1967. *Pattern and Growth in Personality*.) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายใต้จิตใจบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

อนาสตาซี (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 11 - 15 ; อ้างอิงจาก Anastasi.1968. *Personality Development*.) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่ในสิ่งแวดล้อมต่างกัน อาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้ หรือแม้แตสภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกัน

จากความหมายของบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะรวมของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมเฉพาะตัวเป็นแบบฉบับ และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.1.4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ฉลอง ภิมย์รัตน์ (2521 : 29 - 30) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมี 2 ปัจจัยใหญ่ๆคือ

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จากพ่อ แม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาทและระบบโลหิต ซึ่งเป็นลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่างๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194 - 195) ได้กล่าวถึงลักษณะของประสบการณ์ที่มีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลไว้ดังนี้

1. ประสบการณ์ทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกันหรือต่างกันมีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันตามความเชื่อ หัตถ์คติ ค่านิยมประเพณีและคำสอนของสังคมนั้น

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลให้บุคคลแต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกันผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสมได้รับความรักเอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางที่เหมาะสมมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผลและมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าวไม่ไวใจคน หวาดระแวง และมีทัศนคติไม่ดีต่อสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาชีวิตของบุคคลกล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรมส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูง ต่ำ ลักษณะเส้นผม สีผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ครีษะล้าน นิ้วเกินมือติดกัน เป็นต้น ลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ทั้งร่างกาย จิตใจและบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุด ต่อพัฒนาการทางกายทางจิตใจ และบุคลิกภาพคือ บุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคนและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่นๆจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของมนุษย์ แสดงถึงระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจอันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตวัยเด็กเป็นส่วนมาก

นอกจากนี้ มูส (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 106 ; อ้างอิงจาก Moos . 1986. *A Social Climate : Family Enviroment Scale.*) กล่าวว่า บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล บรรยากาศในครอบครัว และการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์กัน เช่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพก้าวร้าว มีความขัดแย้งในใจ มักจะมาจากครอบครัวที่ปฏิเสธหรือไม่ยอมรับบุตริธดา ครอบครัวที่ปล่อยปละละเลยบุตร มากเกินไป หรือครอบครัวที่ควบคุมบุตรหรือธิดามากเกินไป ทำให้บุตรหรือธิดาที่เป็นสมาชิกของครอบครัว นั้นมีวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม เช่น มักจะแสดงอารมณ์โกรธ สูญเสียโดยไม่มีเหตุผล หรือบางครั้งอาจจะใช้วิธีการหลีกเลี่ยงในการเผชิญปัญหา ส่วนครอบครัวที่มีบรรยากาศของความรักเอื้ออาทร ให้ความอบอุ่น ให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลบุตรธิดา สมาชิกของครอบครัวนั้นก็จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก มีเหตุผล มีความสามารถในการตัดสินใจ พิจารณาข้อดี ข้อเสีย ก่อนลงมือกระทำหรือตัดสินใจตกลงใจ ซึ่งผู้ที่มีลักษณะบุคลิกภาพดังกล่าวและอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นส่วนใหญ่ จะใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบสุ่โดยคำนึงเหตุผลประกอบ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบุคลิกภาพได้แก่ กรรมพันธุ์สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์

2.1.4.3 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และ บุคลิกภาพแบบบี

บุคลิกภาพแบบเอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ. 1960 อันเนื่องมาจาก โรสแมน (Roseman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจว่า มีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากผู้ป่วยโรคอื่นๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขาพบว่า แก้วอี้ที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจจะมีรอยลึกเฉพาะตรงขอบแก้วอี้เท่านั้นแสดงว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่หนึ่งแ่ครั้งตรงขอบแก้วอี้ ทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนี้จะต้องเป็นคนรีบร้อนเพราะคนที่ทำอะไรจะรีบร้อน รีบเร่ง มักนั่งแก้วอี้แ่ครั้งตรงขอบเพื่อจะให้ลุกขึ้นโดยเร็ว คล้ายกับลักษณะของคนทีพร้อมจะเคลื่อนไหวได้ทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่าน่าจะมีบุคลิกภาพบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk factor) ทีเคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้นพบว่าการมีคอเลสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวานและความอ้วน เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ และในที่สุดก็พบว่า มีบุคลิกภาพชนิดหนึ่งซึ่งให้ชื่อว่า บุคลิกภาพแบบเอ เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สุดของการเกิดโรคหัวใจ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 ; อ้างอิงจาก รังสิต ห่มระฤก. 2532. *มติชนรายวัน*.) และบุคลิกภาพตรงกันข้าม เรียกว่าบุคลิกภาพแบบบี การค้นพบบุคลิกภาพแบบเอนั้นถือว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญเพราะบุคลิกภาพแบบเอเป็นปัจจัยเสี่ยงกว่าปัจจัยทางกายภาพทุกปัจจัย

จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีนั้นฟรีดแมน และโรสแมน (friedman and Roseman. B1974ข164) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบีไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบเอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพเร่งร้อน ชอบแข่งขัน และก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มากๆ ในเวลาน้อย มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว หนีไม่ติดกับการทำงานล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบบี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อนและไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อยๆ เฉื่อยๆ ชอบการพักผ่อนและดำเนินชีวิตแบบง่ายๆ ไม่ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน และไม่ค่อยชอบการทำงานในเวลาอันรีบด่วน

2.1.4.4 การวัดบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี

แบบวัดบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีในปัจจุบันมี 3 แบบวัดคือ (อัจฉรา วงษ์พัฒนามงคล. 2533 : 21 ; อ้างอิงจาก Strube and others. 1987. *Journal of Personality and Social Psychology.*)

แบบวัดที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) แบบสัมภาษณ์แบบนี้เป็นแบบการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ โดยมุ่งหวังให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ที่ทำให้คนที่บุคลิกภาพแบบเอไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่ทำให้โกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันกันอย่างมาก

แบบวัดที่ 2 แบบวัดบุคลิกภาพแบบเอของแฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scale : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานของตนเองเช่นเดียวกับแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงผลักดันให้เกิดความสำเร็จ วัดความรู้สึกถึงเวลาในการทำงานให้ผ่านไปอย่างรวดเร็วและการวัดความรู้สึกกดดันในการทำงาน

แบบวัดที่ 3 แบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey หรือ JAS) เป็นแบบสำรวจแบบรายงานตนเอง ซึ่งอัจฉรา วงษ์พัฒนามงคล (2533 : 21) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยนำแบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์มาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่คล้ายกับแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างแต่ดัดแปลงให้เป็นแบบสอบถามชนิดปรนัย จากผลการใช้แบบสอบถามบุคลิกภาพที่ได้ปรับปรุงแล้ว พบว่าคนที่ได้คะแนนสูงจากแบบสอบถามนี้จะมีบุคลิกภาพแบบเอ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี โดยแบบสอบถามนี้จะวัดความรู้สึก ที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะสถานการณ์ในการทำงานและสถานการณ์การแข่งขัน

2.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือยากจนมักจะมีปัญหาทางทั้งด้านร่างกายและจิตใจและนำไปสู่ปัญหาความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลเสียต่อการเรียน และต่อปัญหาทางด้าน อารมณ์และ โสกา สุขพิชัยกุล และคนอื่นๆ (ม.ป.ป. : 108) กล่าวว่าสาเหตุที่ฐานะทางเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตนี้อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจที่ย่อมหมายถึงการมีความรู้สึกมั่นคงในตัวเอง จึงทำให้ความกดดันน้อย บุคคลไม่ต้องทนทุกข์อยู่กับภาวะเคร่งเครียด หรือมีข้อขัดแย้งในใจมากมายนัก

สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม (2529 : 167) กล่าวว่าครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย เด็กสามารถใช้จ่ายฟุ่มเฟือย พ่อแม่มีฐานะทางสังคมมากจนกระทั่งไม่มีเวลาอยู่ดูแลอบรมลูกได้เท่าที่ควรจนทำให้เด็กกลายเป็นเด็กอัมพาตนอกบ้าน เพราะเด็กมีสิ่งอำนวยความสะดวก คือ เงิน รถยนต์ และบางครั้งมีอาวุธเป็นเครื่องมือ

ประดินันท์ อูปรมัย (2532 : 263) กล่าวว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีภาระหน้าที่โดยตรงต่อการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว จำเป็นต้องให้เวลากับครอบครัวไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ ขาดโอกาสที่จะแสวงหาความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความเครียดอย่างไรก็ตามครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง หัวหน้าครอบครัวมีภาระกิจต้องทำงานมาก และมีเงินมากพอที่จะจ้างผู้อื่นมาเลี้ยงดูเด็กแทนตน ทำให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นไปตามอารมณ์และลักษณะนิสัยของผู้เลี้ยงมากกว่าจะคำนึงถึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก นอกจากนี้บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจำนวนไม่น้อยที่เลี้ยงลูกแบบตามใจทุกอย่าง และปกป้องลูกมากเกินไปทำให้เด็กขาดความเข้าใจในสิ่งที่ควรและไม่ควรเอาแต่ใจตนเอง

สิปปนนท์ เกตุทัต (2533 : 168 - 175) กล่าวว่า การพัฒนาความเจริญก้าวหน้าเชิงวัตถุก่อให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย ไม่ว่าทางด้านวัตถุหรือจิตใจ โดยเฉพาะพัฒนาการความรู้สึกนึกคิดของเด็ก และเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีต่อสังคม ปัจจุบันซึ่งเสนอเป็นภาพลักษณ์ได้ 3 กลุ่มคือ เด็กที่มีครอบครัวฐานะปานกลางขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีโอกาสในสังคมและได้เปรียบกว่าเด็กกลุ่มอื่น เด็กย่อมมีแรงจูงใจและโอกาสทางการศึกษาดีกว่ากลุ่มอื่น แต่หากอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมาก ความต้องการเชิงวัตถุได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอหรืออาจมากเกินไปจนความต้องการ แต่ขาดความอบอุ่นทางจิตใจ พ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ การศึกษาทางจิตวิทยาบอกว่า เด็กเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะดิ้นรนหาวิธีการเอาใจใส่เชิงลบ เมื่อเขาทำผิด ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวเศรษฐกิจใหม่เป็นเด็กที่เคยยากจน ด้อยโอกาสในสังคม แต่พ่อแม่ร่ำรวยขึ้นเนื่องจากที่ดินอยู่ในเขตความเจริญทางเศรษฐกิจ เมื่อขายที่ดินก็มักจะอพยพมาใช้ชีวิตอยู่ในเขตชุมชน ใช้เงินแสวงหาความสุขทางวัตถุ มีแนวโน้มเอียงที่จะฟุ้งเฟ้อใช้จ่ายเงินอย่างไม่รู้คุณค่า และเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนและห่างไกลความเจริญ และเด็กที่ด้อยทางสมองและร่างกาย เป็นกลุ่มที่ด้อยโอกาสที่สุดในสังคม เพราะเกิดในครอบครัวที่เป็นชาวนา ชาวไร่ ที่มีการศึกษาค่ำ ดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมหรือเกิดในสลัม โดยพ่อแม่ไม่ได้ตั้งใจ เด็กมักมีสภาพร่างกายและสมองบกพร่อง ขาดโอกาสทางการศึกษาและสังคม เพราะการมีปัญหาด้านเศรษฐกิจทำให้ครอบครัวไม่สามารถส่งเสียด้านการเรียนได้ เด็กต้องลาออกจากโรงเรียนกลางคัน ช่วยพ่อแม่ทำงานหารายได้ เด็กกลุ่มนี้จึงเป็นบุคคลที่น้อยเนื้อต่ำใจได้ง่าย หากไม่ได้รับความช่วยเหลือให้ถูกทางอาจเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ขาดการมีส่วนร่วมในสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่ำจะมีลักษณะขาดการควบคุมตนเอง มีแนวโน้มที่เป็นเด็กเกเรมีปัญหาด้านสังคม รวมถึงปรับตัวอยู่ในสังคมไม่ดี ขอบแยกตัวเองและมีอารมณ์ไม่มั่นคง ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลางจะมีความรู้ในการอบรมสั่งสอนบุตรมีการตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษา และการมีทักษะทางสังคม

2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

สุภา มาลากุล (2518 : 5) ให้ความเห็นว่าสภาพเป็นไปในครอบครัวและประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมนั้นๆ มีผลต่อสุขภาพจิตของเด็กอย่างมาก ครอบครัวที่ซับซ้อนและระหองระแหง สังคมที่วัฒนธรรมไทยปะทะกับวัฒนธรรมตะวันตก การขัดแย้งในสังคมทำให้เด็กวางตัวไม่ค่อยถูก เป็นสาเหตุให้สุขภาพจิตเสียได้ง่ายที่สุด ครูอาจารย์และผู้ปกครองควรจะช่วยกัน ระมัดระวังมิให้เกิดปัญหาแก่เด็ก

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1964 : 661) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ที่ยอมรับเด็ก คือ ให้ความรักความสนใจ และสร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้าน ผลตามมามีคือ ทำให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง สามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ และปรับตัวได้ดี

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 60) กล่าวว่า สุขภาพจิตของบิดามารดาเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าบิดามารดามีสุขภาพจิตดี บุตรก็จะมีสุขภาพจิตดีไปด้วย เพราะการอยู่ในบรรยากาศที่อบอุ่น ทำให้บุตรมีประสบการณ์ทางสังคมและปรับตัวได้ดี แต่ถ้าบิดามารดาแตกร้างไม่ลงรอยกันบุตรก็จะได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสมทำให้ความสามารถในการปรับตัวต่ำ

อนันต์ชัย เชื้อนธรรม และคนอื่นๆ (2527 : 3) ได้สรุปสาเหตุจากสัมพันธภาพในครอบครัวที่ทำให้เด็กกระทำผิดมีดังนี้ คือ ความไม่ปรองดองกันในครอบครัว บิดามารดาที่มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อยๆจะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครอบครัว เกิดความเบื่อหน่ายหรือพัฒนาในสิ่งที่ไม่ดีขึ้นมา

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2529 : 166 - 167) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวเกิดจากบุคคลในครอบครัวให้ความรักความห่วงใย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เมื่อประสบปัญหาที่หันหน้าเข้าปรึกษากัน บิดามารดาเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่เด็กรักและเชื่อฟัง ดังนั้นถ้าบิดามารดาได้ใช้เวลาในการอบรมขัดเกลานิรันดร์ ให้ความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ เด็กจะประพฤติตนในทางที่ดีมากกว่าประพฤติตนในทางที่เสื่อมเสีย ถ้าหากสัมพันธภาพในครอบครัวมีแต่การทะเลาะวิวาท ดุด่า หรือเข้มงวดกวดขันมากเกินไปจะทำให้เด็กขาดความรักเบียดเบียนบ้าน ซึ่งเป็นสาเหตุให้เด็กมีความประพฤติที่เป็นปัญหาได้

เกจ และเบอร์ลินเนอร์ (Gage and Berliner. 1979 : 69 - 70) ได้กล่าวถึง อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่มีต่อความสามารถของนักเรียนดังนี้คือ เด็กสามารถเรียนรู้ได้โดยตรงสภาพการณ์ในครอบครัว และจากการเลียนแบบผู้ใหญ่ในครอบครัว เด็กจะมีบุคลิกลักษณะและการใช้ความสามารถของตนโดยได้รับอิทธิพลมาจากการพิจารณาและเจตคติของพ่อแม่

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม เด็กจะมีบุคลิกลักษณะและการใช้ความสามารถของตนโดยได้รับอิทธิพลมาจากการพิจารณาและเจตคติของพ่อแม่

2.1.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

ประดิษฐ์ อูปรมย์ (2523 : 123 – 137) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบต่างๆ หลายองค์ประกอบดังนี้

1. บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่าง หน้าตา และการแต่งกายมีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการเช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศภายในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและความคาดหวังที่มีต่อนักเรียนรวมทั้งการเป็นคนมีใจในแง่ดียอมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติและความคาดหวังในทางตรงกันข้าม ทัศนคติและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม เข้าร่วมกิจกรรมให้มากจะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสุข กระตือรือร้น และช่วยทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. การเสริมแรงที่เหมาะสมของครูจะช่วยให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้น การให้การเสริมแรงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ไม่ควรเน้นเฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรให้เมื่อพฤติกรรมนั้นดีขึ้นกว่าเดิมโดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือพฤติกรรมที่มีปัญหา

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 -152) ได้ระบุถึงลักษณะบรรยากาศ ที่มีอิทธิพลและส่งเสริมต่อความรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม ความคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้และใช้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้าและมีความสอดคล้อง

เหมาะสม

5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือวัสดุที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา

6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน และมีความพยายามที่จะลดความขัดแย้งระหว่างกัน

7. ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. สร้างความเป็นธรรมไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู ซึ่งยังผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น
9. ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ
10. สร้างความตื่นตัวและจัดความเฉื่อยชาอันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียน

การสอน

11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรค แบ่งพวก ในหมู่ผู้เรียนนักศึกษา
13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
14. เสรีภาพมีขอบเขตไม่ปล่อยปละละเลยจนขาดระเบียบและขาดความรับผิดชอบ

ลอว์เรนซ์ (Lawrens. 1976 : 418) กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนนั้น เป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของครูปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนถ้าผู้เรียนมีสภาพจิตใจ อารมณ์แจ่มใสรู้สึกตื่นตัวกระฉับกระเฉง ก็将有ความสนใจในการเรียน และย่อมช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

วิธฮอลล์ (Withall. 1979 : 347) กล่าวว่า การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบรรยากาศในการเรียนรู้นั้นมีความหมายต่อผู้เรียน กล่าวคือนักเรียนเห็นว่า ประสบการณ์นั้นตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของเขา และไม่ใช่บรรยากาศที่ขู่เข็ญ กล่าวคือ นักเรียนไม่รู้สึกว่าสถานการณ์นั้นๆ มีความน่ากลัว หากแต่รู้สึกว่าได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีแต่ความจริงใจต่อกัน

สิริวรรณ ศรีพหล (2526 : 172 - 174) ได้สรุปแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนสำหรับครูที่จะนำไปปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้คือ

1. บรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียน ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม อย่างเต็มที่ ผักผ่อนใช้สติปัญญา คือ มีกระบวนการในการคิดอย่างมีเหตุผล การมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพ

2. การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ดี ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติในการควบคุมตนเอง และรับผิดชอบตนเอง โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

3. การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ดี จะต้องส่งเสริมให้นักเรียนให้มีความคิดและแนวทางการปฏิบัติแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้อาจเริ่มมาจากครูเป็นต้น แบบอย่างที่ดี มีลักษณะความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ยอมรับมติของกลุ่ม

กูรีน (สุนทรี เวปุลละ. 2539 : 38 ; อ้างอิงจาก Guerin. 1987. *Creative Fashion Presentations.*) ได้กล่าวว่าการที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ และทักษะความชำนาญนั้น อาจารย์จะต้องมีบทบาทและวิธีสอนดังนี้

1. คำนึงถึงความรู้สึกละและความต้องการของนักศึกษาที่จะสอน
2. รู้ทัศนคติและสภาพแวดล้อมของนักศึกษา
3. อนุญาตให้นักศึกษาเลือกวิธีการ และกิจกรรมที่นักศึกษาคิดว่าจะเป็นประโยชน์และประสบความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาเองได้อย่างอิสระ

4. เชื่อมโยงประสบการณ์หรือความรู้ให้กลมกลืน สอดคล้องกับสถานการณ์จริง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนมีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้สอดคล้องกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนจะช่วยให้บรรยากาศการเรียนรูที่ดีขึ้น

2.1.8 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2524 : 49) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนทุกระดับ นอกจากผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์ดีแล้วยังต้องการอาจารย์ที่มีวิธีการสอนที่เป็นกันเอง เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้เรียนแต่ในขณะเดียวกันก็ควรชี้แนะให้เห็นถึงความถูกต้อง เหมาะสม ให้ข้อติชมตรงไปตรงมาซึ่งเต็มไปด้วยความหวังดี จะช่วยให้บรรยากาศการเรียนรูที่ดีขึ้น

พรชูลี อาษาบำรุง (2525 : 232) กล่าวว่า สถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีนั้น ต้องมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเป็นสำคัญ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 - 67) ได้กล่าวถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนว่า ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้น การพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้าและควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

ประจินันท์ อุปรมัย (2527 : 33) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนดังนี้ คือ ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึง ทั้งครูและนักเรียน ต่างก็มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสดำถาม คอบคำถามและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็มีความน่าสนใจสนุกสนาน อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น นอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า สถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีนั้นครูและนักเรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน

2.1.9 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา (2526 : 106) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด จะมีอิทธิพลมากต่อความคิดเห็นกับวิชาชีพของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของแอสติน (Astin . 968 : 187) ที่ว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกสาขาวิชาและอาชีพ และสอดคล้องกับความคิดเห็นของแคนเทล (Cantell.1976 :4912 – A) ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และค่านิยมของนักศึกษาได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเช่นเดียวกัน

จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 61) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะสถาบันการศึกษาจะมีการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักศึกษา ซึ่งลักษณะของกลุ่มเหล่านี้จะมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้เรียนมักจะมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีไปด้วย

สุปัญญา กิตติสาร (ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. 2533 : 3 ; อ้างอิงจาก สุปัญญา กิตติสาร. 2529.การจัดการศึกษาเพื่อให้เข้าใจตนเอง.) กล่าวว่า การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้โดยครูจะต้องให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถมากที่สุด มีความสัมพันธ์และไว้วางใจกันและกัน ระหว่างเพื่อนและครูโดยสามารถเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกันมีบรรยากาศแห่งการยอมรับซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล่าวคือ ให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนของตนเอง มีความเข้าใจและวิเคราะห์ความรู้สึกรู้สึกจากประสบการณ์ในชีวิตครูเป็นผู้นำความรู้มาสนับสนุนประสบการณ์ของนักเรียนและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียนในชั้น

รวิวรรณ ชุมชัย (2536 : 90) กล่าวว่า นักเรียนวัยรุ่นจะเรียนรู้ ปรัชญาหรือ และเชื่อถือเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่และญาติพี่น้องเมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนดี นักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลจากเพื่อนไปด้วยหากพฤติกรรมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายจิตใจและการเรียนรู้ของนักเรียน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เพื่อนเป็นสิ่งแวดลอมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน ลักษณะของกลุ่มเพื่อนจะมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนนักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลไปด้วยแต่พฤติกรรมของสังคมกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็จะส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.1.1 งานวิจัยในประเทศ

วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 97) ศึกษาอิทธิพลขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาการคบเพื่อน ปัญหาครอบครัว และแผนงานในอนาคตมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุพิน นิสัยนต์ (2515 : 85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบ ด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาปีที่ 2 มีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะประสบปัญหาต่างๆ มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2515 : 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัวและกิจกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำผลการศึกษา พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

สมศักดิ์ ลีภาสุพิสุทธิ์ (2518 : 65 – 66) ศึกษาปัญหาด้านการเรียน สังคมและส่วนตัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 2 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหา 3 ด้าน มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กุศยา แสงเดช (2518 : 52) ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหาด้านการเรียน สังคม และส่วนตัวมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2.2.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

คาร์ (Carr. 1956 : 93 - 94) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษา ที่ลงทะเบียนวิชาเรียนใน ภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 1951 - 1952 โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่เรียนดี และกลุ่มที่เรียนอ่อน โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์การแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจปัญหาครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจปัญหาของมูนนี่ (Mooney Problem check list) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลต่อการเรียนต่ำจะมีปัญหาการเรียนสูง ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงจะมีปัญหาอื่น ๆ มากกว่าปัญหาทางการเรียน

เพรสคอตท์ (Percott.1961 : 14 – 16) ได้ทำการศึกษาวิจัยและสรุปองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านร่างกาย (Physical factors) ได้แก่ อัตราการเติบโตของร่างกาย สุขภาพร่างกาย ข้อบกพร่องทางด้านร่างกายและลักษณะท่าทาง
2. องค์ประกอบทางความรัก (Love factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
3. องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (Culture and Socialization factors) ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมและฐานะทางเศรษฐกิจ
4. องค์ประกอบด้านพัฒนาการแห่งตน (Self – Development) ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติ แรงจูงใจ และความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนต่อการเรียน
5. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (Poer group factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน
6. องค์ประกอบด้านการปรับตัว (Self - adjustment factors) ได้แก่ การปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์

ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 141) ศึกษาเกี่ยวกับระดับเก๊าพบว่า พวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาทางด้านครอบครัวและโรงเรียน คือ ขัดขืน มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์ และมีอาการทางประสาทมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตัวเองได้ เข้าสังคมได้ดีและมีความอดทนทางด้านอารมณ์และจิตใจ

โอโนดา (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 19 ; อ้างอิงจาก Onoda. 1975. *The Psychological Meaning of Varions Criteria of Positive Mental Health.*) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบและควบคุมตนเองได้มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะเป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวายใจ

ชาร์ (วรรณา ทองนุ้ย . 2523 : 13 ; อ้างอิงจาก Sarr. 1970. *An Analysis of The Problems of Center High School Youth.*) ศึกษาปัญหาของนักเรียน โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ อายุ และระดับสติปัญญา พบว่านักเรียนชั้น 10 ที่มีเกณฑ์ภาคเชาว์ต่ำ มีปัญหาด้านต่างๆ ทั้งปัญหาเกี่ยวกับตนเอง สุขภาพความสัมพันธ์กับเพื่อน ครูอาจารย์ ชีวิตในบ้านและโรงเรียน ปัญหาการเรียน การเงิน การปรับตัว และด้านศาสนา มากกว่านักเรียนชั้นเดียวกันที่มีเกณฑ์ภาคเชาว์สูงประมาณ 10 เท่า และนักเรียนชั้น 11 ที่มีเกณฑ์ภาคเชาว์ค่อนข้างต่ำ มีปัญหามากกว่านักเรียนที่มีเกณฑ์ภาคเชาว์ค่อนข้างสูง ประมาณ 2 เท่าครึ่ง

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกัน

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์โสธร (2525 : 95 – 98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่างๆคือ ความถนัดทางการเรียน ทักษะคิด แรงจูงใจและนิสัยทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัยจำนวน 97 คน พบว่าทักษะคิด แรงจูงใจและนิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ชนคดี สวัสดิฤฎา (2527 : 68 - 78) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ โดยแบบสำรวจแรงจูงใจ แบบสำรวจภูมิหลังทางสังคม แบบสำรวจนิสัยในการเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,100 คน พบว่าแรงจูงใจเชิงบูรณาการ และแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศรีระพร จันทโนทก (2538 : 79 - 80) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาบริหารธุรกิจ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นิสัยการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาบริหารธุรกิจชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เพอร์ซิวัลล์ (มนุษย์ แป้นเจริญ . 2522 : 10 ; อ้างอิงจาก Percival . 1956. *Life Problems and Interests of Adolescents.*) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินชีวิตและความสนใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมคลุซา มลรัฐโอคลาโฮมากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 373 คน นักเรียนหญิงจำนวน 493 คน กับนักเรียนระดับเดียวกันในโรงเรียนมัธยมโกลเวอร์คลิฟ แลนด์ ในมลรัฐนิวยอร์ก ซึ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 411 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 218 คน ปัญหาที่ศึกษาได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพ การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ความปลอดภัย การเงิน สุขภาพ นิสัยในการเรียน สันทนาการ คุณสมบัติส่วนตัว สัมพันธภาพในครอบครัว กิจกรรมรายท ความมีเสน่ห์ในตัว แผนการทำงานในแต่ละวันความสนใจในหน้าที่พลเมือง ทักษะคิด การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น และความรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาเกี่ยวกับนิสัยในการเรียน สันทนาการ คุณสมบัติส่วนตัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว กิริยา

มารยาท มีความเกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินชีวิตและความสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมคลุซาในระดับปานกลาง

โพพแฮมและมัวร์ (Popham and moore. 1960 : 552 - 554) ศึกษาพบว่า นิสัยทางการเรียน ทักษะคิดในการเรียนและการปรับตัวทางด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คอยโว (Koivo. 1983 : 2524 - A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัย ทักษะคิดในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทักษะคิดในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และนักเรียนที่มีนิสัยการเรียนแตกต่างกันจะมีปัญหาทางการเรียนแตกต่างกัน

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

อุสา ศิริโรตสกุลต์ (2527 : 87) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมของเด็กวัยรุ่นตอนปลายที่มีสุขภาพจิตแตกต่างกัน ที่อาศัยอยู่ในหอพักในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต นักศึกษาอายุระหว่าง 18 - 21 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในหอพักในกรุงเทพมหานคร จำนวน 198 คน เป็นชาย 100 คน หญิง 98 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดสุขภาพจิต แบบทดสอบวัดพฤติกรรมการแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าว ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กวัยรุ่นตอนปลายที่มีสุขภาพจิตแตกต่างกัน

1.1 มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน

1.2 มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

1.3 เด็กวัยรุ่นตอนปลายมีสุขภาพจิตไม่ดี มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกสูงกว่าเด็กวัยรุ่นตอนปลายที่มีสุขภาพจิตดี

1.4 เด็กวัยรุ่นตอนปลายที่มีสุขภาพจิตไม่ดี มีพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมสูงกว่าเด็กวัยรุ่นตอนปลายที่มีสุขภาพจิตดี

2. ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิต และพฤติกรรมรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า

2.1 พฤติกรรมกล้าแสดงออกไม่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต

2.2 พฤติกรรมก้าวร้าวไม่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต

2.3 พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางลบกับสุขภาพจิต

2.4 พฤติกรรมทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางลบกับสุขภาพจิต

3. เด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศชายและหญิง พบว่า

3.1 เด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน

3.2 เด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศชายและหญิงมีพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมไม่แตกต่างกัน

3.3 เด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศหญิงมีพฤติกรรม ไม่กล้าแสดงออกสูงกว่าเด็กวัยรุ่นเพศชาย

3.4 เด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศชายมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าเด็กวัยรุ่นตอนปลาย

เพศหญิง

รัตนา ศิริพานิช (2530 : 60) ศึกษาสภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อสุขภาพจิต ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2530 ผลการศึกษา พบว่านักศึกษามีปัญหาในการปรับตัวด้านการเรียนการสอนมากที่สุด มีความรู้สึกว่าการแข่งขันในทางการเรียน วิตกกังวลมาเกี่ยวกับการเรียน แบ่งเวลาเรียนไม่ถูก และรู้สึกว่าตัวเองไม่อบอุ่นมั่นคง รองลงมาคือ ปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน คือรู้สึกว่าตัวเองว่าเหว่เมื่อขาดเพื่อน รู้สึกเกรงใจเพื่อนเมื่อไปขอความช่วยเหลือ รู้สึกว่าเพื่อนไม่จริงใจต่อกัน ส่วนปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์มีน้อยที่สุด

เพ็ญทิพา นรินทร์ทรงกูร ณ อยุธยา (2533 : 60) ศึกษาปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควต้า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน ปีการศึกษา 2531 จำนวน 204 คน ใช้แบบสำรวจปัญหามุนนี้ สำหรับนิสิตนักศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า นิสิตโควตาชั้นปีที่ 1 ประสบปัญหามากที่สุด คือ การปรับตัวทางด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการเรียน ด้านกิจกรรมทางสังคม และนันทนาการ ประสบปัญหาน้อยที่สุดในด้านศีลธรรม จรรยาและศาสนา นิสิตโควตาชั้นปีที่ 2 ประสบปัญหามากที่สุด ในด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการเรียน ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ประสบปัญหาน้อยที่สุดได้แก่ ด้านทางเพศ นิสิตโควตาชั้นปีที่ 3 ประสบปัญหามากที่สุดในด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพ และการศึกษากับด้านการเรียน รองลงมาได้แก่ ด้านกิจกรรมทางสังคม และนันทนาการ ประสบปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านบ้านและครอบครัว นิสิตโควตาชั้นปีที่ 4 ประสบปัญหามากที่สุดในด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ด้านการเรียน ประสบปัญหาน้อยที่สุดได้แก่ ด้านเพศ เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวระหว่างชั้นปี พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พลาภรณ์ จันทร์ขามเรียน (2539 : 69) ได้ศึกษาสุขภาพจิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2538 ผลการศึกษา พบว่า สุขภาพจิตของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับจำนวนพี่น้อง ยกเว้นตัวแปรด้าน เพศ ลำดับที่การเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และสภาพครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต

พิมลศรี จันทราพร (2540 : 40) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับพี่น้อง ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาและเพศมีผลต่อ สุขภาพจิตของนักเรียน

2.2.3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

คุนและคุน (Kuehn and Kuehn . 1978 : 1207 – 1209) ได้รวบรวมข้อมูลของนักศึกษามหาวิทยาลัยเปิดแห่งหนึ่งที่มาปรึกษาเกี่ยวกับศูนย์แนะแนวและบริการด้านสุขภาพจิตของมหาวิทยาลัย พบว่าเป็นนักศึกษาปีที่ 1 (Freshmen) ถึงร้อยละ 30 โดยร้อยละ 90 มาด้วยปัญหาส่วนตัว หรือปัญหาด้านจิตใจ มีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้นที่มาด้วยปัญหาด้านการเรียน นักศึกษานี้มาด้วยอารมณ์เศร้าซึ่งมักเป็นแบบปฏิกิริยาการปรับตัว หรือจากการมีปัญหาชีวิตเกิดขึ้น เช่น มีความผิดหวัง หรือสูญเสียอย่างรุนแรง มีข้อค้นข้อใจในชีวิต

ฮาปเนอร์ , โจเจอร์ และมัวร์ (Huebner , Roger and Moor. 1981 : 547 – 558) ไปสำรวจ ปัญหาที่ว่าการก่อให้เกิดความเครียดในสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนแพทยมหาวิทยาลัยมิสซูรีวิทยาเขตโคลัมเบีย (University of Missouri Columbia Campus) พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดระบุว่าเป็นปัญหาสำคัญดังนี้

1. ปัญหาส่วนบุคคล ได้แก่ รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ไม่สามารถเรียนรู้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ได้หมดสับสนไม่มั่นใจรู้สึกช้าถูกบังคับให้ต้องทำงานหนักมากกวาจะรู้สึกที่กำลังเรียนอยู่
2. ปัญหาเกี่ยวกับระบบการศึกษา ได้แก่ การเรียนในชั้นไม่น่าสนใจ บางวิชาไม่ทันสมัยไม่เหมาะกับการเรียนในชั้นสูงขึ้น บางวิชามีเนื้อหาบ่อยเกินไป ไม่มีเวลาอ่านวารสารทางการแพทย์ รู้สึกว่าสถาบันไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีคุณภาพ
3. ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ มีการแข่งขันสูงในหมู่นักศึกษาไม่ค่อยสนิทกับอาจารย์ ไม่ได้รับกำลังใจและความมั่นใจจากอาจารย์ ไม่มีเวลาสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศและไม่มีเวลาให้ครอบครัว

4. ปัญหาอื่นๆได้แก่ลำบากใจในการที่จะเปลี่ยนบทบาทจากนักศึกษาแพทย์มาเป็นแพทย์

กรีกเบอร์ก ไชเกลและไลทซ์ (Greenberg, Siegel and Leitch. 1983: 373 – 384) ได้ศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดาที่มีต่อสุขภาพจิตวัยรุ่นที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาในช่วงอายุ 12 – 19 ปี แยกเป็นเพศชาย 123 คน เพศหญิง 79 คน วัยรุ่นเหล่านี้อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดการปรับตัวในชีวิตประจำวันในมิติต่อตัวเอง ความพึงพอใจในชีวิต ความใกล้ชิดกับบิดามารดาและกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าในตัวเอง และความพึงพอใจในชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่าความใกล้ชิดกับบิดามารดาสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้มากกว่าความใกล้ชิด

จอห์นสัน (นิลวรรณ ศิริอังกุล. 2535 : 35 ; อ้างอิงจาก Johnson. 1985. *The Vulnerble Child : Conditions of Growing Up and Mental Health*.) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและวัยรุ่นในประเทศอุตสาหกรรม เช่น สวีเดน กับประเทศกำลังพัฒนา เช่น ชูแดน เมื่อปี ค.ศ. 1965 และ ค.ศ. 1980 พบว่าการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมมีผลกระทบต่อโครงสร้างของครอบครัว ทำให้พ่อแม่ มีโอกาสควบคุมลูกน้อยลง ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง ประสบปัญหาการย้ายถิ่นอัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้น ทุกคนต้องพยายามในการปรับตัวจนทำให้บางครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ดังนั้นเด็กและวัยรุ่นในครอบครัวจึงขาดการประคับประคองจิตใจ เมื่อเผชิญกับภาวะวิกฤต จึงมีปัญหาสุขภาพจิตได้ง่าย

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่าบุคคลที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิตเกิดจากสาเหตุปัญหาด้านส่วนตัวหรือด้านจิตใจ ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล (2533 : 126 - 127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมศึกษาต่อ จำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล และสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ ในการศึกษาจิตลักษณะพื้นฐานนั้นศึกษาจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ผลการวิจัยพบว่าผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มากกว่าผู้ที่ไม่มีความพฤติกรรมการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มคนโสด ส่วนกลุ่มคนที่มีครอบครัวและมีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมากกว่าคนที่มีบุคลิกภาพแบบบี

ชมพูนุช พงษ์ศิริ (2535 : 73 – 74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2,3 และ 4 จำนวน 230 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือ ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล บุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปี และความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่าแบบบี

2.2.4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

บลูเมนทอลล์ (ชมพูนุช พงษ์ศิริ. 2535 : 28; อ้างอิงจาก Blumenthal. 1978. *Type A Behavior Pattern and Coronary Atherosclerosis*.) ได้ศึกษาความเครียดของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี ผลการศึกษา พบว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะมี ความเครียดสูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบบี

เดลลี และฮุสตัน (อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. 2533 : 19; อ้างอิงจาก Delly and Houston. 1985. *Journal of Personality and Social Psychology*.) ได้ศึกษาหญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลการศึกษาพบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีระดับการศึกษาและสภาพทางอาชีพ สูงกว่าหญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบบี และจากการศึกษาโดยใช้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการทำงาน พบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีชั่วโมงการทำงานมากกว่า มีปริมาณงานที่ทำมากกว่า มีแนวโน้มว่าจะมีชั่วโมงการทำงานต่ออาทิตย์มากกว่า และรายงานว่ามีความสับสนในบทบาทการทำงาน ความตึงเครียดในการทำงานและต้องการประสบการณ์การทำงานมากกว่าหญิงที่ทำงานนอกบ้านที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบบี

สตรูบ และโบลอนด์ (Strube and Bolond. 1968) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพแบบเอและแบบบีที่มีผลต่อสมรรถภาพและความเพียรพยายามในการทำงานของบุคคล ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ได้รับความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวินิจฉัยความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้น บุคคลจะมีความเพียรพยายาม ในการทำงานลดลง แต่จะมีความเพียรพยายามในงาน ที่มีความยากปานกลาง ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีนั้น ความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน และความยากของงานและความเพียรพยายามจะมีความสัมพันธ์ทางบวก

ชวาทซ์และคนอื่นๆ (Schwartz and others . 1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และบี ที่ประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ใดเคยประสบความสำเร็จเลย และในสถานการณ์ที่มีบางคนประสบความสำเร็จผลการศึกษาพบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความมุ่งหวังความสำเร็จในสถานการณ์ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ แต่จะไม่เอาตัวไปผูกมัดกับงานที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้

ไคลเวอร์ และไวเนอร์ (Kleiver and Weidner. 1987 : 204) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะและบุคลิกภาพแบบเอ และความปรารถนาความสำเร็จ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นเด็กชายจำนวน 32 คน และเป็นเด็กหญิงจำนวน 41 คน มีอายุระหว่าง 9 - 12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลการวิจัยพบว่า เด็กทั้ง 2 กลุ่ม ตั้งเป้าหมาย ความสำเร็จ แตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ทางด้านพฤติกรรมพบว่า เด็กมีบุคลิกภาพแบบเอมมักจะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่าบุคลิกภาพแบบบี

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบีจะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพแบบเอจะเป็นบุคลิกภาพแบบกระตือรือร้น ชอบความสำเร็จไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่ชอบการรอคอย ส่วนบุคลิกภาพแบบบีเป็นบุคลิกภาพแบบเฉื่อยชาไม่ชอบการเร่งรีบ ไม่ชอบต่อสู้แข่งขันอดทนรอคอยได้

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

2.2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ บรรเทิงสุข (2510 : 247 - 249) ได้สำรวจสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนเพื่อศึกษาว่าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหา และความต้องการของนักเรียนอย่างไรบ้าง โดยได้ศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ประสบปัญหาแตกต่างกัน

ทิพวรรณ จันทรพิบูลย์ (2510 : 54 - 56) ได้ศึกษาถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี จำนวน 120 คน ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนนั้น ได้แก่สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในบ้าน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น และพบว่า ฐานะของครอบครัวที่แตกต่างกัน ทำให้ลักษณะของปัญหาที่เด็กประสบแตกต่างกันด้วย

จริยา เสนบุตร และคนอื่นๆ (2527 : 83) ได้วิจัยองค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาทั่วประเทศ พบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน การศึกษาของบิดามารดา และอาชีพของบิดามารดาเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 83) ได้วิจัยองค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาทั่วประเทศพบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน การศึกษาของบิดามารดา และอาชีพของบิดามารดา เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

อรพินท์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ (2532 : 55 - 56) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่านักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจสูงจะมีความสามารถในการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจต่ำ นักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีสมาชิกภายในครอบครัวแตกต่างกันมีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนวัยรุ่นที่อยู่รวมกับบิดามารดา ญาติพี่น้อง มีความสามารถในการปรับตัวดีกว่าวัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อมทางบ้านต่างมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปรับตัวของวัยรุ่น

2.2.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ริงเนส (Ringness. 1968 : 270 ; citing Warner. 1968. *Mental health in the School.*) ได้ใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ พบว่า พวกชนชั้นกลางจะเป็นคนที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่าย และมีอาการทางประสาท เช่น กัดเล็บ พวกนี้มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ มีความวิตกกังวล ปรับตัวเข้ากับสังคมลำบาก มากมายกว่าชนชั้นกลาง และชนชั้นสูง

การริสัน และคนอื่นๆ (Garrison and others. 1964 : 403 – 407) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบอันมีผลต่อผลการเรียนของนักเรียนพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่างๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

แกรริสัน คิงสตัน และแมกโดแนลด์ (Garrison, Kingston and McDonald. 1966 : 415) ได้ศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เด็กเรียนได้ดีหรือไม่ดี โดยพบว่า เด็กที่มีมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมต่ำ ย่อม ขาดประสบการณ์ต่างๆ ที่จะช่วยในการเรียนรู้ ผลงานวิจัยของ แกรริสันและคณะ แสดงว่าฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศข้างต้นพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อปัญหาของนักเรียน เด็กนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีลักษณะขาดการควบคุมตนเอง มีแนวโน้มที่เป็นเด็กเกเรมีปัญหาต่อสังคมและขาดประสบการณ์ต่างๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกภายในครอบครัว

2.2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 7 - 9) ศึกษาเด็กที่มีปัญหา การเรียนของเด็กที่เรียนไม่ดี หรือเรียนต่ำกว่าความสามารถในเกณฑ์เฉลี่ย หรือเด็กฉลาดมากแต่เรียนไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กมีปัญหาทางอารมณ์ ซึ่งมีสาเหตุหลายอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ดี พ่อแม่ไม่ลงรอยกันทำให้เด็กพลอยวิตกกังวล ขาดความสุข หรือบางทีพ่อแม่ไม่เข้าใจ และไม่สนใจเด็กเลยทำให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนไม่มีประโยชน์และขาดกำลังใจในการเรียน

อรพินท์ ชูชม (2522 : 92) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นความรู้เดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่าสิ่งแวดล้อมทางบ้านมีบทบาทต่อความพร้อมในการเรียนของเด็ก เด็กจะพร้อมในการเรียนถ้าบ้านมีบรรยากาศที่ส่งเสริมให้น่าเรียน คือ ความเข้าใจต่อกันมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ไม่สร้างความหวาดหวั่นวิตกกังวลให้เกิดกับอารมณ์ของเด็ก

อนันต์ เชื้อนธรรมและคนอื่นๆ (2527 : 90) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตใจและอารมณ์ของเยาวชนที่กระทำผิด และการศึกษาพบว่า เยาวชนที่กระทำผิดส่วนมากมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อครอบครัว รู้สึกว่าบิดามารดาสื่อในแง่ลบในเรื่องของความรัก รักลูกไม่เท่ากัน และมักไล่ตนออกจากบ้านเวลาโกรธ

พิมพ์รัตน์ จงเจษฎากุล (2527 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่า สัมพันธภาพภายในครอบครัวที่ไม่ดี มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของเด็ก

และเยาวชน โดยที่เด็กและเยาวชนที่มีบิดามารดาทะเลาะวิวาทกันบ่อย บิดามารดาขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา มีผลต่อความรุนแรงของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

2.2.6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

มุสเสน และคองเกอร์ (Musen and Conger. 1956 : 256) ศึกษาพบว่าพื้นฐานพฤติกรรมของเด็กเกิดจากบรรยากาศภายในบ้าน ถ้าทุกคนในบ้านมีความสัมพันธ์กันดี เด็กก็จะแสดงความเป็นมิตรและมีความสัมพันธ์อันดีกับคนนอกบ้านด้วย แต่ถ้าการกระจายความรัก และความอบอุ่นภายในบ้านเป็นไปอย่างไม่ยุติธรรม เช่น บิดามารดาให้ความรัก ความเอาใจใส่แก่ลูก มากน้อยไม่เท่ากัน จะก่อให้เกิดความเครียดทางจิต และอารมณ์ไม่มั่นคงแก่เด็กที่คิดว่าตนไม่ได้รับความอบอุ่นเท่ากับที่น้องๆคนอื่น ๆ การที่บิดามารดา แสดงความรุนแรงต่อเด็กแสดงความเกลียดชัง มีผลให้เด็กเกิดความคับข้องใจ มีอารมณ์ไม่มั่นคง เด็กที่ประสบปัญหาดังกล่าวเกิดความเกลียดชังบ้าน และพยายามออกไปแสวงหาความอบอุ่นนอกบ้าน

มอร์โร และวิลสัน (Morrow and Wilson. 1961 : 501 – 510) ศึกษาเด็กที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับสติปัญญาสูงสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งประสบความสำเร็จทางการเรียน ส่วนหนึ่งไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน ทั้งหมดจำนวน 96 คน โดยให้เด็กตอบแบบสอบถามรายงานความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 16 ด้าน พบว่าเด็กที่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนนั้น พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่อย่างดี ยอมรับเด็กให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มีความไว้วางใจเด็กในการกระทำสิ่งต่างๆ ยอมให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมทั้งให้กำลังใจเด็ก แต่ไม่เร่งรัดเกี่ยวกับความสำเร็จทางการเรียนมากเกินไป ส่วนเด็กที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียนจะมีคะแนนด้านต่างๆ ค่อนข้างต่ำ

จากงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยในต่างประเทศ พบว่าพื้นฐานพฤติกรรมของเด็กเกิดขึ้นจากบรรยากาศภายในบ้าน ถ้าทุกคนในบ้านมีความสัมพันธ์กันดี เด็กก็จะเกิดความเป็นมิตรและมีความสัมพันธ์อันดีกับคนนอกบ้านด้วยและสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัวที่ไม่ดีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

2.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

2.2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

สีธม ไชยศรี (2511 : 57 - 59) ศึกษาลักษณะของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ปีการศึกษา 2510 พบว่า ร้อยละ 90 ของนักเรียนทั้งหมด ชอบครูที่พูดสุภาพ และเห็นว่าครูควรทำตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น เรื่องความสะอาดเรียบร้อย ความประพฤติ ความมีระเบียบวินัย และพบว่าลักษณะของครูที่นักเรียนชอบน้อยที่สุดประการหนึ่งคือ กิริยาจาไม่สุภาพ ชอบขู่บังคับ

สุวัฐ ศิลปอนันต์ และคนอื่นๆ (2518 : 56) ศึกษาปัญหาการศึกษาของจังหวัดและเขตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่าครูไม่กระตือรือร้นในการสอนครูให้ออกาสแก่นักเรียนในการร่วมกิจกรรมในบทเรียนน้อย ครูขาดทักษะที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ครูไม่ได้ใช้ผลการสอบเป็นเครื่องมือแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนการสอน

บุษกร เพชรวิวรรณ (2519 : 65) ศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการสอนของครูที่มีการสอนดีคือ ครูมีความรู้ดี เตรียมการสอน ตั้งใจสอน ใช้อุปกรณ์การสอนในการอธิบายนักเรียนให้เกิดความเข้าใจ และมีวิธีการสอนแตกต่างกันตามความสามารถของเด็ก

2.2.7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวิน และคนอื่นๆ (Lewin and others. 1939 : 271 - 279) ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตยมีแนวโน้มเป็นเด็กก้าวร้าว หยาดกระด้าง ไม่มีความเห็นใจผู้อื่น ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้น กลับจะส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรองดองเป็นมิตรต่อกัน การเรียนก็ราบรื่น มีบรรยากาศที่สบายใจ น่าเรียน เพราะครูรู้จักจัดความกดดันเกรงกลัวได้ๆออกไปจากชั้นได้

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่าบรรยากาศการเรียนการสอน แบบประชาธิปไตย จะทำให้นักเรียนรู้จักมีความสามัคคี ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การเรียนราบรื่นนักเรียนมีความสนใจที่จะเรียน

2.2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน

2.2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

พรณี ชูทัย (2532 : 361) พบว่าการที่ครูมีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจนักเรียน สนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความยุติธรรม ตลอดจนมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ทำให้นักเรียนรักที่จะเรียน และส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนด้วย

จินตนา มาพวง (ศรีระพร จันทโนทก. 2538 : 36 ; อ้างอิงจาก จินตนา มาพวง 2519 : 61. *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอนระดับอุดมศึกษา*.) ได้ศึกษาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตและอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ต่อวิชาที่สอน

2.2.8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ทิดแมน (Tiedman. 1942 : 657 – 664) ได้ศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาจะไม่ชอบครูแบบเผด็จการที่มีนิสัยข่มขู่ ปราศจากความเห็นอกเห็นใจ และไม่ชอบครูที่สอนแบบใช้อำนาจ

บุช (วิลาส บัญทองขาว. 2527 : 16 ; อ้างอิงจาก Byth. 1942 : 645. *A Study of Student – Teacher Relationship*.) ได้วิจัยสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน พบว่าครูพยายามทำความรู้จักกับนักเรียนให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมได้ดีขึ้น การปรับตัวเหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนที่มุ่งสอนโดยใช้วิธีบังคับนักเรียนจะไม่พอใจในตัวครูและนักเรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควร

สไลส์ และดอร์ซีย์ (วิลาส บัญทองขาว. 2527 : 16 - 17 ; อ้างอิงจาก Stiles and dorsey. 1950. *Democratoc Teaching in Secondary School*.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนดังนี้

1. การเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตยนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นแบบสั่งและเชื่อฟัง โดยไม่มีข้อโต้แย้ง นักเรียนจะสนใจบทเรียนเพื่อคะแนนของตน โดยไม่คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนครูไม่มีจุดหมายที่จะพัฒนานักเรียน ให้มีความเจริญในด้านต่างๆ เท่าที่ควร เพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสนใจบทเรียนที่ตนกำลังสอนเท่านั้น ครูใช้กฎเกณฑ์ตามที่ตนพอใจ บังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด โดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติจิตใจ หรือความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนแบบนี้ นักเรียนจะมีบุคลิกภาพแบบตัวใครตัวมัน ไม่มีทักษะการอยู่รวมเป็นกลุ่ม

2. การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยนั้น ครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูยอมรับในเรื่องความแตกต่างของนักเรียนทั้งด้านความสนใจ ความสามารถทัศนคติ ส่วนนักเรียนต้องการได้รับความรู้มากกว่าคะแนนสูงๆ และครูเป็นเพียงที่ปรึกษาของนักเรียนเท่านั้น การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยจึงเป็นการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนซึ่งบรรยากาศแบบนี้ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์

ไทเลอร์ (Tyler. 1964 : 16) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในอุดมคติพบว่า สัมพันธภาพที่ดีในอุดมคตินั้น ครูต้องมีการ สื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียน เป็นมิตรที่ดี ให้ความรัก ความเอาใจใส่มีความเข้าใจและยอมรับนักเรียน

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน ครูมีความเมตตากรุณา มีความยุติธรรม ครูมีวิธีสอนที่ดี สนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนรักที่จะเรียน ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

2.2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.2.9.1 งานวิจัยในประเทศ

สมบัติ วัจนสาริกกุล (2524 : 117) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาเอกชน ทางด้านสภาพแวดล้อม กลุ่มเพื่อน พบว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างไม่ถูกต้อง อาจเป็นเพราะอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนชักจูงไปในทางที่ไม่ถูกต้องและไม่เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา

บุปผา การิเวท (2527 : 91) ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อกลุ่มเพื่อน ปรากฏว่า นักศึกษาอิสระในการคบเพื่อนต่างเพศสูง และการคบเพื่อนทำให้นักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์และมีความมั่นใจในตนเองสูงดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น กิจกรรมดนตรี ละคร ศิลปะและกีฬา อันเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า และจำเป็นต่อการศึกษา

วัชรินทร์ แก้วลา (2531 : 85) ได้ให้ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาสภาพแวดล้อม สังคมกลุ่มเพื่อนให้เอื้ออำนวยต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษานั้น วิทยาลัยควรส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญ ของกลุ่มเพื่อน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาสังคม กลุ่มเพื่อนพัฒนาคุณภาพของการจัดกิจกรรมนักศึกษาและการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา

2.2.9.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เดวิด (David. 1971 : 5789 – A) พบว่านักศึกษาที่มีความพร้อมใจในความสัมพันธ์ระหว่างในชั้นเพื่อนในชั้นมาก มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นน้อย สำหรับกลุ่มที่มีบรรยากาศก้าวร้าว มีความคับข้องใจ และมีการขัดแย้ง สมาชิกจะมีพฤติกรรมไม่พึงปรารถนาทำให้การเรียนการสอนไม่ค่อยได้ผล

เดออสเตอร์ (ชมฺนุช บุญสิทธิ์ 2541 : 28 ; อ้างอิงจาก Decoster.1981. *Management Accounting : a Decision Emphasis.*) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่มีความพอใจในการสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในกลุ่มเพื่อนและมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันจะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีมากกว่ากลุ่มเพื่อนที่มีบรรยากาศก้าวร้าวและความขัดแย้ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 5,208 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 2,184 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 2,424 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 371 คนจากการตารางการสุ่มตัวอย่าง ยามาเน (Yamane . 1970 : 580 - 581) เป็นนักเรียนชายจำนวน 198 คน นักเรียนหญิงจำนวน 173 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95 โดยใช้อำเภอ และโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ในการสุ่ม ดังนี้

1. แบ่งโรงเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระประแดง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางพลี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบ่อ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอบางเสาธง

2. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่จะศึกษา ในแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละ 1 โรงเรียน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Radom Sampling) ได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้ โรงเรียนมหาภาพกระเจาทองอุปถัมภ์ โรงเรียนวัดชมนิมิตร โรงเรียนวัดราชบุรณะ โรงเรียนวัดปานประสิทธิ์าราม โรงเรียนคลองนาเกลือน้อย โรงเรียนวัดมงคลนิมิตร

3. สุ่มตัวอย่างนักเรียนของแต่ละโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Radom Sampling) สุ่มเลือกนักเรียนที่จะศึกษาที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน 14 : 1 ของจำนวนประชากร ในแต่ละโรงเรียน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและโรงเรียน

ลำดับที่	อำเภอ	โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	เมือง	มหาภาพระจาดทองอุปถัมภ์	1,857	132
2	พระประแดง	วัดชนมนิมิตร	1,012	72
3	บางพลี	วัดราษฎร์บูรณะ	650	47
4	บางบ่อ	วัดปานประสิทธิ์ธาราม	406	29
5	พระสมุทรเจดีย์	คลองนาเกลือน้อย	552	39
6	บางเสาธง	วัดมงคลนิมิตร	731	52
รวม			5,208	371

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาของนักเรียน

วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ระดับผลการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจ

ตัวอย่างแบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. ระดับผลการเรียนเฉลี่ยทุกวิชาของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544
 - () ระดับผลการเรียน ตั้งแต่ 2.00 ลงมา
 - () ระดับผลการเรียน ระหว่าง 2.00 – 2.74
 - () ระดับผลการเรียน ตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป
2. ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง
 - () บิดามารดา หรือผู้ปกครอง มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท
 - () บิดามารดา หรือผู้ปกครอง มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท
 - () บิดามารดา หรือผู้ปกครอง มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 การสร้างแบบสอบถามนิสัยในการเรียน

แบบสอบถามนิสัยในการเรียน เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การทำการบ้าน การตั้งใจเรียน การทบทวนบทเรียน และการวางแผนในการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยในการเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาแบบสอบถามนิสัยการเรียน ของเติมศักดิ์ คทวณิช (2540) พะยอม ธีรยุทธ (2540) และ กรพินธุ์ วัฒนสุข (2542)

2.3 สร้างข้อคำถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 2.1 และ 2.2 มาเป็นแนวในการสร้าง โดยสร้างให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสณา จุลรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขกับคำแนะนำ ของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 หากค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามจำนวน 19 ข้อไปใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาเรียงลำดับ จากคะแนนสูงสุดจนถึงต่ำสุด แล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่า t ระหว่าง 1.871 – 9.073 จำนวน 19 ข้อ

2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่ใช้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 2.5 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7956

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับกรกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งเป็น 5 อันดับ ได้แก่

บ่อยครั้งที่สุด	หมายถึง	นักเรียนกระทำเป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง	นักเรียนกระทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	นักเรียนกระทำเป็นบางครั้ง
น้อยครั้ง	หมายถึง	นักเรียนกระทำนาน ๆ ครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	นักเรียนกระทำนานครั้งมากหรือไม่เคยกระทำเลย

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยครั้งที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาสำหรับอ่านหนังสือ					
2	ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนตรงเวลา					
3.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง					
4.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จก่อนกำหนดเวลา					
5.	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอนตลอดเวลา					
6.	ข้าพเจ้าไม่ตั้งใจฟังอาจารย์สอน					
7.	ข้าพเจ้าทบทวนบทเรียนทุกครั้งหลังจากการเรียนไปแล้ว					
8.	ข้าพเจ้าบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน					
9.	ข้าพเจ้ามีแผนการเรียนในแต่ละวัน					
10.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเรียนก่อนสอบ					

เกณฑ์การให้คะแนนให้คะแนนดังนี้

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
บ่อยครั้งที่สุด	5	1
บ่อย	4	2
บางครั้ง	3	3
น้อยครั้ง	2	4
ไม่เคยเลย	1	5

เกณฑ์การแปลความหมายนิสัยทางการเรียนของนักเรียน (Best . 1981 : 204 – 205)

คะแนนเฉลี่ย	3.75 – 5.00	หมายถึง	นิสัยการเรียนอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.26 – 3.74	หมายถึง	นิสัยการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.25	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตไทย จี เอช คิว (Thai GHQ. = Thai General Health Questionnaire 60)

ของเดวิด โกลด์เบิร์ก และพอล วิลเลียมส์ (David Golderg and paul williams, 1988) แปลเป็นภาษาไทยโดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์และคณะ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามารบติ มหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับประเทศไทย ได้มีการทดลองใช้ในปี พ.ศ. 2538 ในประชาชนเขตหนองจอก 100 คน ที่มารับบริการของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของโรงพยาบาลรามารบติ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.83 แบบสอบถามไทย จี เอช คิว (Thai GHQ. = Thai General Health Questionnaire 60) ประกอบด้วยคำถาม 60 ข้อ เป็นแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้นไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้ว่าเป็นโรคจิตชนิดใด

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามสุขภาพทั่วไปของท่าน ในระยะสองถึงสามสัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง (แบบทดสอบนี้มีทั้งทางบวกและทางลบ) ซึ่งแบบทดสอบมีทั้งหมด 60 ข้อ

ตัวอย่างแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต

คำชี้แจง ให้ตอบคำถามโดยขีดเครื่องหมาย ถูก ✓ ลงใน () หน้าคำตอบให้ใกล้เคียงกับสุขภาพและความรู้สึกของท่านในปัจจุบัน หรือ ในช่วงว่าง สองถึงสามสัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด

- ข้อ 0 สามารถมีสมาธิจดจำสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้
- () ดีกว่าปกติ
 - () เหมือนปกติ
 - () แย่กว่าปกติ
 - () แย่กว่าปกติมาก

เกณฑ์การคิดคะแนน

ใช้คิดแบบ 0 - 0 -1 -1 กล่าวคือ

ผู้ที่ตอบข้อใดข้อหนึ่งใน 2 ข้อ แรก จะได้คะแนน 0 คะแนน

ผู้ที่ตอบข้อใดข้อหนึ่งใน 2 ข้อ หลัง จะได้คะแนน 1 คะแนน

จัดแบ่งระดับสุขภาพจิตตามคะแนนดังนี้

คะแนน 0 - 11 มีสุขภาพจิตดี

คะแนน 12 - 60 มีสุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 4 การสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรม การแสดงออกเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพของ เดิมศักดิ์ คทวณิช (2540) สุกัญญา แยมยัม (2541) กรพันธ์ วัฒนสุข (2542)

4.3 สร้างข้อคำถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 4.1 และ 4.2 มาเป็นแนวทางในการสร้าง โดยสร้างให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

4.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

4.5 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามจำนวน 19 ข้อไปใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดจนถึงต่ำสุดแล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t - test และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่า t ระหว่าง 2.328 - 9.891 จำนวน 19 ข้อ

4.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการคัดเลือกเฉพาะข้อที่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ

4.5 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7684

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งเป็น 5 อันดับได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนเป็นประจำทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับกรกระทำของนักเรียน บางครั้งไม่ตรงกับกรกระทำของนักเรียน
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จเมื่อถึงกำหนดเวลา					
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อ เมื่อต้องฟังคนพูดซ้ำซาก					
3.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาในการทำงาน จะมีความพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง					

เกณฑ์การให้คะแนนให้คะแนนดังนี้

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมายบุคลิกภาพ (อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล. 2533 : 57 – 58)

ผู้ที่ได้คะแนน 61 – 120 มีบุคลิกภาพแบบเอ

ผู้ที่ได้คะแนน 1 - 60 มีบุคลิกภาพแบบบี

ตอนที่ 5 การสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ ลักษณะพฤติกรรมที่บิดามารดาหรือ ผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรด้านการเรียน และพฤติกรรมที่บุตรปฏิบัติต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ด้านการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ศึกษา नियามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยในการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวของ สิริพร ดาวัน (2540) สุกัญญา แยมยัม (2541) บุปผา ประทีปทอง (2542)

5.3 สร้างข้อคำถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 5.1 และ 5.2 มาเป็นแนวในการสร้าง โดยสร้างให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

5.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมริดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์ดร.พาสนา จุรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำมา ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

5.5 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามจำนวน 23 ข้อไปใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดจนถึงต่ำสุดแล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย $t - test$ และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่า t ระหว่าง 2.491 – 9.646 จำนวน 19 ข้อ

5.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่ใช้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 5.5 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7795

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>พฤติกรรมที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรด้านการเรียน</u>					
1.	ผู้ปกครองคอยตักเตือนข้าพเจ้าให้ทำการบ้าน					
2.	ผู้ปกครองไม่สนใจข้าพเจ้าว่า จะกลับบ้านเวลาใด					
	<u>พฤติกรรมที่บุตรปฏิบัติต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองด้านการเรียน</u>					
1.	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองตักเตือนให้ทำการบ้าน					
2.	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนจะปรึกษาผู้ปกครอง					

เกณฑ์การให้คะแนนให้คะแนนดังนี้

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว (Best . 1981 : 204 – 205)

คะแนนเฉลี่ย 3.75 – 5.00	หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวดี
คะแนนเฉลี่ย 2.26 – 3.74	หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.25	หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ดี

ตอนที่ 6 การสร้างแบบสอบถามบรรยาภาสการเรียนการสอน

เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับบรรยาภาสการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีสอนของครู สถานที่เรียนสื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา มีขั้นตอนการสร้างดังนี้คือ

6.1 ศึกษาานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยาภาสการเรียนการสอน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ศึกษาแบบสอบถามบรรยาภาสการเรียนการสอนของสิริพร ดาวัน (2540) เดิมศักดิ์ คทวณิช (2540) และ กรพันธ์ วัฒนสุข (2542)

6.3 สร้างข้อคำถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 6.1 และ 6.2 มาเป็นแนวในการสร้าง โดยสร้างให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

6.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์ดร.พาสณา จุลรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

6.5 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อไปใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดจนถึงต่ำสุดแล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่า t ระหว่าง 2.051 – 7.697 จำนวน 17 ข้อ

6.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่ใช้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 6.5 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7965

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนพอสมควร
 จริงบ้าง หมายถึง ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนบางครั้ง
 จริงน้อย หมายถึง ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อยมาก

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น					
2.	วิธีสอนของครูทำให้เข้าใจบทเรียน					
3.	ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน					
4.	ห้องเรียนมีของวางจัดเป็นระเบียบ					
5.	อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนเหมาะสมกับบทเรียน					
6.	อุปกรณ์ที่ใช้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนนให้คะแนนดังนี้

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมายบรรยากาศการเรียนการสอน (วิเชียร เกตุสิงห์ . 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง บรรยากาศการเรียนการสอนดี
 คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง บรรยากาศการเรียนการสอนปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี

ตอนที่ 7 การสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ครูและนักเรียนปฏิบัติต่อกันเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี ขั้นตอนการสร้างดังนี้คือ

7.1 ศึกษา नियามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนของ ศรีระพร จันทโนทก (2538) ไขภภา แก้วจันทรา (2542) และชาติชาย หมั่นสมักร (2542)

7.3 สร้างข้อคำถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 4.1 และ 4.2 มาเป็นแนวในการสร้าง โดยสร้างให้สอดคล้องกับ नियามศัพท์เฉพาะและให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

7.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภิต และ อาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและ नियามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

7.5 หากค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามจำนวน 21 ข้อไปใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาเรียงคะแนนสูงสุดจนถึงต่ำสุดแล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t -test และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ได้ค่า t ระหว่าง 2.035 – 9.978 จำนวน 19 ข้อ

7.6 หาค่าความเชื่อมั่นขอแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่ใช้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 7.5 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8850

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเรื่องการเรียนกับครูได้					
2	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาด้านการเงินกับครูได้					
3	ครูไม่ฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า					

เกณฑ์การให้คะแนนให้คะแนนดังนี้

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (Best . 1981 : 204 – 205)

คะแนนเฉลี่ย	3.75 – 5.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนดี
คะแนนเฉลี่ย	2.26 – 3.74	หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.25	หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนไม่ดี

ตอนที่ 8 การสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้ คือ

8.1 ศึกษา नियามศัพท์เฉพาะ และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของ สุมาลี สุวรรณภักดี (2541) และ บุปผา ประทีปทอง (2542)

8.3 สร้างข้อคำถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 8.1 และ 8.2 มาเป็นแนวในการสร้าง โดยสร้างให้สอดคล้องกับ नियามศัพท์เฉพาะและให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

8.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและ नियามศัพท์เฉพาะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

8.5 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามจำนวน 23 ข้อไปใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบ

สอบถามมาเรียงคะแนนสูงสุดจนถึงต่ำสุดแล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ได้ค่า t ระหว่าง 2.025 – 9.856 จำนวน 23 ข้อ

8.6 หาค่าความเชื่อมั่นขอแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่ใช้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ

8.5 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8829

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจซึ่งกันและกัน					
2	ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับเพื่อนไม่ได้					
3	ข้าพเจ้าเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					

เกณฑ์การให้คะแนนให้คะแนนดังนี้

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย (Best . 1981 : 204 – 205)

คะแนนเฉลี่ย	3.75 – 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี
คะแนนเฉลี่ย	2.26 – 3.74	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.25	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 9 การสร้างแบบสอบถามปัญหาของนักเรียน

เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกของนักเรียน กับปัญหาของนักเรียน ได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาส่วนตัว มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

9.1 ศึกษาวิทยานิพนธ์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

9.2 ศึกษาแบบสอบถามปัญหาของนักเรียนของ นพดล ชีระกนิษฐ์ (2542)

9.3 สร้างข้อคำถาม โดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 9.1 และ 9.2 มาเป็นแนวในการสร้าง โดยสร้างให้สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์เฉพาะและให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

9.4 แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและวิทยานิพนธ์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

9.5 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามจำนวน 50 ข้อไปใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาเรียงคะแนนสูงสุดจนถึงต่ำสุดแล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่า t ระหว่าง 2.048 – 10.993 จำนวน 50 ข้อ

9.6 หาค่าความเชื่อมั่นขอแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่ใช้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 9.5 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9304

ตัวอย่างแบบสอบถามปัญหาของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก ของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียวซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อยมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	ปัญหาการเรียน					
1.	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถาม หรือแสดงความคิดเห็นเวลาครูสอน					
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณบังคับให้เรียนมากเกินไป					
	ปัญหาด้านส่วนตัว					
3.	ข้าพเจ้ามีความกังวลเกี่ยวกับเรื่องการเงินและค่าใช้จ่าย					
4.	ข้าพเจ้าขาดความมั่นใจในตนเองไม่กล้าแสดงออก					

เกณฑ์การให้คะแนนให้คะแนนดังนี้

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย (Best . 1981 : 204 – 205)

คะแนนเฉลี่ย	3.75 – 5.00	หมายถึง	นักเรียนมีปัญหามาก
คะแนนเฉลี่ย	2.26 – 3.74	หมายถึง	นักเรียนมีปัญหปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.25	หมายถึง	นักเรียนมีปัญหาน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุมัติผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล เพื่อจะใช้ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุมัติผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 โรงเรียน

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ครูแต่ละโรงเรียนเป็นผู้ช่วยเก็บข้อมูลให้ ระหว่างวันที่ 7 ธันวาคม 2544 ถึง วันที่ 26 ธันวาคม 2544 โดยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 371 ชุด จากนั้นผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามครบทุกฉบับ คัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ ปรากฏว่า สมบูรณ์ทุกฉบับ จึงให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดจากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบ สมมุติฐานต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS / FW ดังนี้คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับปัญหาของนักเรียน โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนก แบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ โดยใช้ t- test
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นขอแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติใช้ในการวิเคราะห์สมมุติฐาน ได้แก่
 - 3.1 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนกับปัญหาของนักเรียนโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
 - 3.2 หาตัวพยากรณ์ ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนกับปัญหาของนักเรียน โดยการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยพหุคูณ แบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Mean Square)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนโดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยใช้คะแนนดิบ
Z'	แทน	สมการพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนโดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยใช้คะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
X_2	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

X_3	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
X_4	แทน	นิสัยการเรียน
X_5	แทน	สุขภาพจิต
X_6	แทน	บุคลิกภาพ
X_7	แทน	ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ
X_8	แทน	ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง
X_9	แทน	ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง
X_{10}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว
X_{11}	แทน	บรรยากาศการเรียนการสอน
X_{12}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
X_{13}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
Y	แทน	ปัญหาของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปคําร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

(The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการโดยใช้วิธี

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับผลการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจ

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย สุขภาพจิต นิสัยการเรียน บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยปัญหาด้านการเรียนและปัญหาด้านส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยระดับผลการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจ สุขภาพจิต นิสัยการเรียนรู้ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับปัญหาของนักเรียน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยการใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับผลการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับผลการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจ

ปัจจัย	ระดับปัจจัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	86	23.2
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	193	52.0
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	92	24.8
	รวม	371	100
ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว	ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ	154	41.60
	ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง	165	44.60
	ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง	52	13.80
	รวม	371	100

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีจำนวนสูงสุด 193 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.00 รองลงมาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 และจำนวนต่ำสุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20

ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีจำนวนสูงสุด 165 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 รองลงมาฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 และจำนวนต่ำสุดฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย สุขภาพจิต นิัยการเรียนรู้ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกภายในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย สุขภาพจิต นิัยการเรียนรู้ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคะแนนเฉลี่ย
1. สุขภาพจิต	8.49	9.00	ระดับต่ำ
2. นิัยการเรียนรู้	3.33	.54	ระดับปานกลาง
3. บุคลิกภาพ	3.05	.39	ระดับปานกลาง
4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกภายในครอบครัว	3.49	.62	ระดับปานกลาง
5. บรรยากาศการเรียนการสอน	3.51	.55	ระดับปานกลาง
6. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน	3.47	.64	ระดับปานกลาง
7. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.47	.54	ระดับปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า สุขภาพจิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับ ต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.49 นิัยการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 บุคลิกภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกภายในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 บรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.51 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.47 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

ตอนที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยปัญหาของนักเรียน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยปัญหาของนักเรียน

ปัจจัย	X	SD.	ระดับคะแนนเฉลี่ย
ปัญหาของนักเรียน	9.89	1.92	ระดับสูง

จากตาราง 4 พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีค่าเฉลี่ยปัญหาของนักเรียนอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.85

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสุขภาพจิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง นิัยทางการเรียน บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับปัญหาของนักเรียน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการศึกษาคำถามสัมพันธระหว่างปัจจัยสภาพจิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ฐาน

เศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง นิสัยการเรียนรู้ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับครอบครัว บรรยายภาคการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับปัญหาของนักเรียน

R	X ₅	X ₁	X ₂	X ₃	X ₇	X ₈	X ₉	X ₄	X ₆	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	Y
X ₅	1.000	.165**	-.096	-.048	.038	-.001	-.045	-.078	-.129*	-.156**	-.151**	-.151**	-.243**	-.123*
X ₁		1.000	.57**	.358	.016	-.002	.002	-.169**	-.071	-.122*	-.118*	-.179**	-.248**	-.084
X ₂			1.000	-.579**	.078	-.119*	.057	-.050	-.049	-.089	-.035	.017	.009	-.082
X ₃				1.000	-.104*	.137**	-.067	.226**	.126*	.226**	.156**	.156**	.258**	-.177**
X ₇					1.000	-.758**	-.326**	.003	.061	-.139**	-.044	.019	-.016	-.001
X ₈						1.000	-.239**	.014	-.001	.123*	.024	.011	.017	.061
X ₉							1.000	-.042	-.089	.029	.019	-.056	-.012	-.034
X ₄								1.000	.430**	.445**	.479**	.409**	.384**	.351**
X ₆									1.000	.331**	.261**	.226**	.284**	.330**
X ₁₀										1.000	.494**	.378	.410**	.412**
X ₁₁											1.000	.560**	.471**	.383**
X ₁₂												1.000	.436**	.284**
X ₁₃													1.000	.335**
Y														1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยปัญหาของนักเรียนโดยรวมทุกด้าน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) บุคลิกภาพ (X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) นิัยการเรียนรู้ (X_4) บรรยากาศการเรียนการสอน (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) มีค่า .284 .330 .335 , .351 , .383 , .412 ตามลำดับ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียนและเป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสุขภาพจิต(X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (X_3) ความสัมพันธ์ในทางลบกับปัญหาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (X_1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (X_2) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (X_7) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (X_8) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (X_9) ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 6-7

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ กับปัญหาของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
Regression	4	347.244	86.811	31.227**
Residual	366	1017.465	2.780	
Total	370	1364.709		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ปัญหาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน บุคลิกภาพ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ จึงได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ คำนวณหาความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานและคะแนนดิบ รวมทั้งสร้างสมการพยากรณ์ถดถอยพหุคูณ ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	T
X ₁₀	.676	.168	.220	.412	.169	4.028*
X ₁₀ X ₆	.873	.235	.180	.461	.212	3.164*
X ₁₀ X ₆ X ₁₁	.607	.192	.175	.495	.245	3.706*
X ₁₀ X ₆ X ₁₁ X ₁₃	.392	.187	.122	.504	.254	2.099*
R = .504						
R ² = .254						
SE = 1.6673						
a = 1.374						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (X₁₀) บรรยากาศการเรียนการสอน (X₁₁) บุคลิกภาพ (X₆) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₁₃) มีค่าเท่ากับ .676 , .873, .607 , และ .392 ตามลำดับ ส่วนค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานมีค่า เท่ากับ .220 , .180 , .175 และ .122 ตามลำดับ โดยตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาส มี 4 ตัวแปร เรียงลำดับ จากตัวแปรที่ส่งผลมากไปน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (X₁₀) บุคลิกภาพ (X₆) บรรยากาศการเรียนการสอน (X₁₁) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₁₃) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของปัญหาของนักเรียน กับ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน บุคลิกภาพและ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่า เท่ากับ .504 โดยปัจจัยพยากรณ์ทั้งสี่ สามารถพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนได้ร้อยละ 25.4

สมการพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้คะแนนดิบ สามารถเขียนได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.374 + .676 X_{10} + .607 X_6 + .873 X_{11} + .392 X_{13}$$

สมการพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้คะแนนมาตรฐานสามารถเขียนได้ดังนี้

$$Z = .220 X_{10} + .180 X_6 + .175 X_{11} + .122 X_{13}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำไปให้นักเรียนได้ใช้ปรับปรุงตนเอง ด้านการเรียน ด้านส่วนตัว และด้านสังคมของนักเรียน และจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาตลอดจนผู้ปกครอง เพื่อใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 5,208 คน เป็นนักเรียนชาย 2,784 คน และนักเรียนหญิง 2,424 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 371 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 9 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ระดับผลการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจ
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยการเรียน จำนวน 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7956
- ตอนที่ 3 แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต จำนวน 60 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7684
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว จำนวน 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7795
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน จำนวน 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7965
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน จำนวน 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8550
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 23 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8829
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาของนักเรียนจำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9304

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/FW ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ข้อมูลสัมพันธภาพระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ปัญหาของนักเรียน โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวพยากรณ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในการเรียนกับปัญหาของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยนิสัยการเรียน(X_4) บุคลิกภาพ(X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว(X_{10}) บรรยากาศการเรียนการสอน(X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน(X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน(X_{13}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ปัจจัยสุขภาพจิต (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (X_3) มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (X_1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (X_2) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (X_7) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (X_8) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (X_9) ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียน

4.ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) บุคลิกภาพ (X_6) บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_{11}) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนได้ร้อยละ 25.4

5.สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.374 + .676X_{10} + .607X_6 + .873 X_{11} + .392X_{13}$$

5.2 สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .220X_{10} + .180 X_6 + .175 X_{11} + .122X_{13}$$

การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มี 6 ปัจจัย ดังนี้

1.1 นิสัยการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่มีพฤติกรรมทางการเรียนที่แสดงออกอย่างไม่สม่ำเสมอในการใช้เวลาเรียนและการทำงาน เสียเวลากับเรื่องไม่เป็นเรื่อง ไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่มีการวางแผนการเรียน ไม่แบ่งเวลาเรียนหรือทบทวนบทเรียนจึงมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ไม่รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองไม่มีความขยันอดทน ไม่มีความรับผิดชอบ จึงทำให้นักเรียนไม่มีความภูมิใจในตนเองและไม่ประสบความสำเร็จ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพอร์ซิวัลล์ (มณูญ แบนเจริญ . 2522 : 10 ; อ้างอิงจาก Percival .1956. *Life Problems and Interests of Adolescents.*) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตและความสนใจของนักเรียนระดับมัธยม พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับนิสัยการเรียน มีความเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิต และความสนใจของนักเรียน และผลการวิจัยของ สมหวัง พิริยานุวัตร (2523 : 68 – 82) ได้ศึกษาสาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน พบว่า สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน ได้แก่ การแบ่งเวลาเรียนไม่เหมาะสม ไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาและคณะที่เรียน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีปัญหาจะเป็นบุคคลที่มีลักษณะนิสัยการเรียนที่ไม่เหมาะสม การไม่รู้จักแบ่งเวลาในการเรียนการทำงาน หลีกเลียงผลัดผ่อนรอเวลาการทำงาน การเรียนให้กระชั้นชิด ขาดสมาธิ ไม่มีการวางแผน ไม่ขยันอดทน ขาดความรับผิดชอบ ฟุ้งตนเองไม่ได้และไม่มีความภูมิใจในตนเอง ทำให้นักเรียนมีปัญหา ดังนั้น นิสัยการเรียนจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียน

1.2. บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีปัญหาจะเป็นบุคคลที่มีลักษณะเรื่อย ๆ เื่อย ๆ อ่อนแอ แยกตัว ไม่กระตือรือร้น ไม่เผชิญปัญหา ไม่มีความมานะพยายาม ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ในการทำงาน หรือการเรียน ไม่รักความก้าวหน้า ไม่หวังจะประสบความสำเร็จในการทำงาน ดังนั้นนักเรียนที่มีลักษณะ บุคลิกภาพไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ในการทำงานหรือการเรียน ไม่รักความก้าวหน้าหรือความสำเร็จในชีวิต ไม่ควรริบเร่งในการพัฒนาตนเองจึงทำให้นักเรียนประสบปัญหาต่างๆตามมาได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไคลเวอร์ และไวน์ดเนอร์ (Kleiver and Weidner. 1987 : 208) ที่ศึกษาเรื่องลักษณะและบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี และความปรารถนาความสำเร็จของเด็กนักเรียนผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอ มักจะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่าบุคลิกภาพแบบบี ซึ่งบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีจะประสบปัญหาต่างๆ มากเพราะไม่มีความเพียรพยายามและอดทนจึงไม่ประสบความสำเร็จ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพ ที่อ่อนแอ แยกตัว ไม่กระตือรือร้น ไม่ชอบเผชิญปัญหา ไม่มีความมานะพยายาม

1.3. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคมสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวเกิดจากบุคคลในครอบครัวให้ความรักความห่วงใย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เมื่อประสบปัญหาก็ก็นหันหน้าเข้าปรึกษากัน บิดามารดาเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่เด็กรักและเชื่อฟัง ดังนั้นถ้าบิดามารดาได้ใช้เวลาในการอบรมขัดเกลานิสัยเด็ก ให้ความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ เด็กจะประพฤติตนในทางที่ดี มากกว่าประพฤติตนในทางที่เสื่อมเสีย ถ้าหากสัมพันธภาพในครอบครัวมีแต่การทะเลาะวิวาท ดุด่า หรือเข้มงวดกวดขันมากเกินไปก็จะทำให้เด็กขาดความรัก เบื่อหน่ายบ้าน ซึ่งเป็นสาเหตุให้เด็กมีความประพฤติที่เป็นปัญหาได้ สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2529 : 166 – 167)

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันต์ เชื้อนธรรม และคนอื่นๆ (2527 : 90) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตใจและอารมณ์ของเยาวชนที่กระทำผิด พบว่า เยาวชนที่กระทำความผิดส่วนมากมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อครอบครัว รู้สึกว่าบิดามารดาลำเอียงในเรื่องของความรัก รักลูกไม่เท่ากันและมักไล่ตนออกจากบ้านเวลาโกรธและสอดคล้องกับการศึกษาของ พิมพรัตน์ จงเจษฎากุล (2527 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่า สัมพันธภาพภายในครอบครัวที่ไม่ดีมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยที่เด็กและเยาวชนที่มีบิดามารดาทะเลาะวิวาทกันบ่อย บิดามารดาขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา มีผลต่อความรุนแรงของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีปัญหาจะมีสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ดี ทำให้เกิดปัญหากับตัวนักเรียน ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียน

1.4 บรรยายากาศการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้นักเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบรรยายากาศในการเรียนการสอนนั้นมีความหมายต่อผู้เรียน สภาพแวดล้อมทางการเรียนจะมีผลต่อนักเรียน วิธีสอนของครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลมีความรับผิดชอบรู้จักควบคุมตัวเอง

สถานที่เรียนควรมีความสะอาดเรียบร้อย มีอากาศถ่ายเทสะดวก ควรจะต้องมีสื่อและอุปกรณ์สำหรับในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ แต่ถ้าวิธีการสอนของครู สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ต่อผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหากับผู้เรียนได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลีวรรณ ศรีเดชะวิวัฒน์ (2536 : 78) ที่ศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวะกลุ่มภาคเหนือ พบว่าบรรยากาศในห้องเรียน เป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน

ดังจะเห็นได้ว่าบรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับนักเรียนที่จะทำให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความตั้งใจเรียน ประสบความสำเร็จในการเรียน ถ้าบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี จะส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาและไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้น บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียน

1.5 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ปัญหาของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนไม่ดี ทั้งครูและนักเรียนต่างมีความสัมพันธ์ไม่ดีต่อกัน ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามหรือแสดงความคิดเห็น หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ จะทำให้นักเรียนเกิดความกลัว ไม่กล้าแสดงออก ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาขึ้นกับนักเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุช (Bush . 1942: 645 – 656) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความรู้จักกับเด็ก ให้ความเห็นอกเห็นใจเด็ก รู้จักส่งเสริมการเรียนตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เด็กจะเรียนได้ดีมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน และมีความสามารถปรับตัวได้สูง ซึ่งกับครูที่มุ่งสอนโดยวิธีกดดันให้เด็กยอมรับความต้องการของตน ผลที่สุดเด็กจะไม่พอใจ ในตัวครูและเรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควรทำให้ เกิดปัญหาขึ้นกับนักเรียน

ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนไม่ดีจะทำให้นักเรียนมีความวิตกกังวล ไม่กล้าแสดงออก และไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนทำให้เกิดปัญหากับนักเรียน ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียน

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะนักเรียนวัยรุ่นจะเรียนรู้ ปรัชญาหรือ และเชื่อถือเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่และญาติพี่น้องเมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนดี นักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลจากเพื่อนไปด้วย หากพฤติกรรมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนไม่ดี ก็จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ และการเรียนรู้ของนักเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ วัจนะสาริกกุล (2524 : 117) ที่ศึกษาเรื่องทัศนของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาเอกชน ทางด้านสภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อน พบว่านักศึกษาใช้เวลาว่างไม่ถูกต้อง อาจเป็นเพราะอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนชักจูงไปในทางที่ไม่ถูกต้องและไม่เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดีไม่รักใคร่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ขอบทะเลาะวิวาทกัน ไม่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ชอบแกล้งแหย่เอาชนะซึ่งกันและกัน หรือชักชวนกันไปทำในสิ่งไม่ดีก็จะทำให้เกิดปัญหากับนักเรียน ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาของนักเรียน

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มี 2 ปัจจัย ดังนี้

2.1 สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะสุขภาพจิตเป็นความสมบูรณ์ทางจิตใจของมนุษย์ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขปราศจากโรคจิต โรคประสาท มีความสามารถในการปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสมมีความมั่นคงทางจิตใจ มีสมรรถภาพในการทำงานมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 6) นักเรียนมีสุขภาพจิตดีจึงเป็นบุคคลไม่มีปัญหา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีจะอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถปรับตัวได้ดีมีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถทำประโยชน์ให้กับตนเองและสังคมได้ ดังนั้นสุขภาพจิตจึงมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาของนักเรียน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง จะเป็นคนที่มีความตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงานมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีสมาธิในการเรียนและการทำงาน มีความตรงต่อเวลา และสามารถทำสิ่งต่างๆได้ประสบความสำเร็จ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงไม่มีปัญหาเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาของนักเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒน พุ่มเล็ก (2513 : 97) ที่ศึกษาอิทธิพลขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาการคบเพื่อน ปัญหาครอบครัว และแผนงานในอนาคตมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมศักดิ์ ลิภาสุรพิสุทธิ์ (2518 : 65-66) ที่ศึกษาปัญหาด้านการเรียน สังคมและส่วนตัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 2 พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหา 3 ด้าน มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จะเห็นได้ว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นบุคคลที่มีความสามารถ ในการเรียนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวในการเรียนการทำงานร่วมกับเพื่อน ได้ดี และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ จึงทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน นักเรียนจึงไม่มีปัญหาเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเอง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาของนักเรียน

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มี 5 ปัจจัย โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 ปัจจัย และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว 3 ปัจจัย ดังนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนไม่ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำหรือปานกลางอาจจะมีปัญหาหรือไม่มีปัญหาก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่านักเรียนมีความสนใจ มีความตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียรอดทน และพยายามในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา จะทำให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพได้และมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นก็จะทำให้นักเรียนไม่เกิดปัญหาต่างๆ แต่ถ้านักเรียนไม่มีความตั้งใจในการเรียน ในการทำงาน ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ก็อาจ

เกิดปัญหากับนักเรียนได้ ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียน

3.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ปานกลาง และสูง ไม่มีความสัมพันธ์ กับปัญหาของนักเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนไม่ว่าฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ปานกลางและสูงอาจจะมีปัญหาหรือไม่มีปัญหาก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีความสนใจ ดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือให้ความรักความอบอุ่นแก่นักเรียนอย่างเพียงพอหรือนักเรียนรู้จักใช้เงินให้มีคุณค่าหรือเกิดประโยชน์มากที่สุดตามฐานะของครอบครัวก็จะไม่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆขึ้นกับนักเรียนแต่ด้านนักเรียนไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองคอยเอาใจใส่ดูแล คอยแนะนำให้ความช่วยเหลือ และไม่รู้จักประหยัด ใช้เงินฟุ่มเฟือย ไม่เกิดประโยชน์ จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับนักเรียนได้ ดังนั้นฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ปานกลาง และสูง ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียน

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เรียนลำดับจากมากไปหาน้อย มี 4 ปัจจัย ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว เป็นลักษณะพฤติกรรมที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรและพฤติกรรมที่บุตรปฏิบัติต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง คือการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองคอยดูแลบุตรในเรื่องการเรียน คอยให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความรักความห่วงใยต่อบุตร และการที่นักเรียนขอคำแนะนำซักถามเมื่อมีปัญหา การแสดงความรักความเคารพ เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ไม่ทำให้ผู้ปกครองเสียใจ แต่ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ให้ความรักความอบอุ่น ไม่สนใจเอาใจใส่ ไม่ให้คำแนะนำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือ และนักเรียนเมื่อมีข้อสงสัย หรือต้องการความเคารพ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตัวนักเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 7-9) ที่ศึกษาเด็กที่มีปัญหาการเรียนของเด็กที่เรียนไม่ดีหรือเรียนต่ำกว่าความสามารถในเกณฑ์เฉลี่ย หรือเด็กฉลาดมากแต่เรียนไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กมีปัญหาทางอารมณ์ ซึ่งมีสาเหตุหลายอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ดี พ่อแม่ไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กพลอยวิตกกังวล ขาดความสุข หรือบางที่พ่อแม่ไม่สนใจเด็กรู้สึกว่าการเรียนไม่มีประโยชน์และขาดกำลังใจในการเรียน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนเป็นอันดับแรก

4.2 บุคลิกภาพส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนเป็นอันดับที่สอง ทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งนักเรียนบางคนจะมีบุคลิกภาพเอ ที่มึลักษณะเฉพาะที่รักความก้าวหน้าฟันฝ่าอุปสรรค มุ่งทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็วไม่ชอบการรอคอย แต่นักเรียนบางคนจะมีบุคลิกภาพแบบบี ที่มีลักษณะค่อนข้างเฉื่อยชา ทำงานไปเรื่อยๆ ไม่หวังผลสำเร็จในงาน ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ไม่กระตือรือร้น ไม่ชอบเผชิญปัญหา ไม่มีความพยายาม นักเรียนจะมีปัญหาต่างๆตามมาได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของไคลเวอร์ เวอร์ และไวน์ดเทอร์ (Kleiver and Weidner. 1987 : 202) ที่ศึกษาเรื่องลักษณะและบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี และความปรารถนาความสำเร็จของเด็กนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพแบบเอมักจะทำงานสำเร็จมากกว่าและมีความเพียร

พยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่าบุคลิกภาพแบบบี ซึ่งบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีจะประสบปัญหาต่าง ๆ มาก เพราะไม่มีความเพียรพยายามและอดทนจึงไม่ประสบความสำเร็จ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพของนักเรียน ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียน เป็นอันดับที่สอง

4.3 บรรยากาศในการเรียนการสอนส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนเป็นอันดับที่สาม ทั้งนี้เพราะ

บรรยากาศ ในการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีผลต่อนักเรียน ซึ่งวิธีสอนของครู สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา จะต้องสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนอยากที่จะเรียนรู้ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียน มีทักษะที่ถูกต้องในการปฏิบัติกิจกรรม แต่ถ้าบรรยากาศการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ไม่มีความเป็นกันเอง ปล่อยปละละเลย ขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ไม่ทำให้ผู้เรียนอยากรู้ จะทำให้นักเรียนไม่ต้องการที่จะเรียน รู้สึกเบื่อหรือไม่ชอบวิชาที่เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียน ดังนั้นบรรยากาศการเรียนการสอนแบบนี้จะทำให้เกิดปัญหากับนักเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวลีวรรณ ศรีเดชะวิวัฒน์ (2536 : 78) มีการศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ พบว่าบรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า บรรยากาศในการเรียนการสอน ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียน เป็นอันดับที่สาม

4.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนเป็นอันดับที่สี่ ทั้งนี้เพราะ

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกัน ทั้งในและนอกห้องเรียน จะประกอบด้วยการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน แต่ถ้าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี ชอบทะเลาะวิวาทกัน ไม่มีน้ำใจ ไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พึ่งพาอาศัยกันไม่ได้ชอบแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ชอบแข่งขันเอาชนะกัน จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตัวนักเรียน

ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนเป็นอันดับที่สี่

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงาน ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนทราบว่าปัญหาของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง มีปัจจัย 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการเรียงลำดับคือสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน บุคลิกภาพ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาของนักเรียน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

2. จากการศึกษาพบว่า มีปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกภายในครอบครัว บรรยากาศในการเรียนการสอน บุคลิกภาพ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สามารถพยากรณ์ปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้ดี ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เน้นให้อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมอบรมนักเรียนเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้มีความสนใจอยากเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนที่แปลกใหม่ มีสื่ออุปกรณ์ทันสมัยมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียนภายในห้องเรียนสะอาด

เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งในการเรียนรู้ใช้วิธีสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพ รักความก้าวหน้าชอบฟันฝ่าอุปสรรค ทำสิ่งต่างๆด้วยความรวดเร็ว เช่น จัดกิจกรรมที่แข่งกับเวลาและต้องใช้ความอดทน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องฝึกให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกับเพื่อน ซึ่งเป็นวิธีการในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียน เช่น การปรับตัว สัมพันธภาพ ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน หลักสูตรการเรียน ศักยภาพของอาจารย์ผู้สอน เป็นต้น
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนในระดับอื่น เช่น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ควรนำปัจจัยที่พยากรณ์ ปัญหาของนักเรียนได้ดีที่สุด ไปทำการทดลองโดยใช้รูปแบบหรือเทคนิคแบบแผนต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนและเป็นส่วนช่วยในการลดปัญหาที่จะเกิดกับนักเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2524). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มณฑลวิทยาลัย.
- กวินทร์ ธรรมนุต. (2522). *การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิด โดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็ก ที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดูและการยอมรับของกลุ่มเพื่อน*. ปรินญานิพนธ์ าศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ก้อ สวัสดิพานิชย์. (2510). "เศรษฐกิจการศึกษา" *ชุมทางวิชาการ*. รายงานการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 1 กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรพินธุ์ วัฒนสุข. (2542). *ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลชนนี นพรัตน์วชิระ*. ปรินญานิพนธ์ าศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุศยา แสงเดช. (2518). *การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียน สังคม และส่วนตัว ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดชัยภูมิ*. ปรินญานิพนธ์ าศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2538.). *การดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- (2539). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรรถพลการพิมพ์.
- (2531). *รายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ : ปิเอส พรินติ้ง แอนพับลิเคชั่น.
-(2535). *แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พันธ์พิบูลย์.
-(2540). *รายงานผลการพัฒนาการศึกษา ปีงบประมาณ 2539*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล,
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2539). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) (ฉบับร่าง)*. กรุงเทพฯ : เม็ดทรายพรินติ้ง.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2515). *การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ การปรับตัวและกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษา. ป.กศ. ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ปรินญานิพนธ์ าศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- จริยา เสบุตร และคณะ. (2527). "ผลขององค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางด้านวิชาการที่มีต่อความสัมฤทธิ์ วิชาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" *วิจัยการศึกษา*. 7(4) : 18-21 .
- จรรยา เกษศรีสังข์. (2537). *วิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ*. ปรินญานิพนธ์ าศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ประดินันท์ อุปรมัย. (2527). *วิทยาการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : วิกิตอริ เพาเวอร์พอยท์.
.....(2523). "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน" *เอกสารการสอนชุดระบบการเรียนการสอน*. สารมวลชนจำกัด.
- เปลื้อง บัวศรี. (2532). *การเปรียบเทียบสุขภาพจิตและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2528). *สุขภาพจิตเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.
.....(2538). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.
- ฝน แสงสิงแก้ว. (2526). "ความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว," *แนะแนว*. 17(4) : 9-19 .
- พะยอม ธีรสร. (2540). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณี ชูทัยเจนจิต. (2533). "ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม," *จิตวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว*. กรุงเทพฯ : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย,
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). *วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : เจริญผล.
- พวงสร้อย วรกุล. (2522). *การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลา*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มัญญุ แป้นเจริญ. (2522). *การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาระดับ 5 จังหวัดสงขลา*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2524). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). "คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย," : เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้" *ข่าวสารการวิจัยการศึกษา*. 18 (3) : 8-11.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2536). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- ศรีระพร จันทโนทก. (2538). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ วิจารณ์สาริกกุล. (2524). *สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามทัศนะของนักศึกษาอาจารย์ และผู้บริหาร*. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลีปนันท์ เกตุทัต. (2533). "การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม: โอกาสและปัญหาที่เด็กและเยาวชนจะเผชิญ," *รายงานการประชุมนานาชาติ ครั้งที่ 1 ด้านการพัฒนาเด็ก*. หน้า 168-178 กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.

- จรรยา สุวรรณสิทธิ์. (2513, ตุลาคม). "การแนะแนวปัญหาส่วนตัว," *วารสารแนะแนว*. 12(4) : 36-38.
- จินาญ สุทธานุกุล. (2533). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านภูมิหลังทางครอบครัวและด้านตัวนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทสนทนา*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, ถ่ายเอกสาร.
- จารุวรรณ ศรีสว่าง. (2542). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจียรนัย ทรงชัยกุล และประดิษฐ์ อูปรมัย (2532).. "พฤติกรรมวัยรุ่น," *เอกสารการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน่วยที่ 9-15* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉลอง ภิมย์รัตน์ . (2512) . *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์,
- ชนนุช บุญสิทธิ์. (2541) . *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกุญชรวิทยามหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เติมศักดิ์ คทวณิช. (2540) . *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์. (2510). *ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธนา นิลชัยโกวิท และคนอื่นๆ. (2539, มกราคม). ความเชื่อถือได้และความแม่นยำของ General Health Questionnaire ฉบับภาษาไทย *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 41(1) : 1-17.
- นภาพร เมฆรักษาวณิช. (2515). *ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทักษะคิดในการเรียน กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นพดล วีระอนันท์. (2542) . *ปัญหาด้านการเรียน ด้านส่วนตัว ด้านสังคม ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2528). *พัฒนาหลักสูตรและการสอน*. คณะศึกษาศาสตร์ มศว. มหาสารคาม.
-(2524). *รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (วิจัยและการพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สิริพร ดาวัน. (2540). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ✓ สุกัญญา แยมยิม. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทน์เอม. (2536) .*จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.,
-(2522). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,
-(2528). *จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเดชา.
-(2535). *การประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
-(2524). *จิตวิทยาสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เสาวรัตน์ จุลรัตน์. (2535). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อบรม สันนิบาต. (2521). *สุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่นๆ. (2525). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของวิชาเรียนและความถนัดในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล*. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพินท์ ชูชม. (2522) *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นความรู้เดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ ทักษะทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อรพินท์ ชูชม และคนอื่นๆ. (2527). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความพร้อมทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: รายงานการวิจัยฉบับที่ 30 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. New Jersey : Prentice Hall.
- David, Arthur, Deoater. (1971, May). "Some Effects of Different Classroom Counditions upon Interpersonal Relationships., Personal Adjustment and Achievement for College Freshmen," *Dissertation Abstracts*. 31(11) : 5789 -A .
- Jone, Worth (1954). R. *A Study of the Affective Tolerance and the Typical Problems of Married and Unmarried Undergraduate College Students*, Thesis Abstract Series. School of Educat on, Indiana University, Indiana.

- Frederick, R.W. Kitchen C.P. and Me Elwee R.A. (1947). *A Guide to College Study*. New York : Appletion, - Century - Crofts.
- Gill, L.J. (1962,March). "Some Non – Intellectual Correlated of Academic Achievement Among Mexican Secondary School Student," *Journal of Educational Psychology*. 53(8) : 144 – 149.
- ✓ Gronlund. (1959). *Sociometry in the Classroom*. New York : Harpe.
- Koller, K.M. (1971, May). "Parental Deprivation Family Background and Female Delquency, " *British Journal of Psychiatry*. 118(16) : 334 - 337. .
- McClelland, David C. And Others. (1953). *The Achivement Motive*. New York : Appleton Century Grofts, Inc .
- Mcquary, J.P. (1953, April). 'Some Relationship Between Non-Intellectual Characteristics and Academic Achivement," *Journal of Educational Psychology*. 44(5) : 215 – 228.
- Moor, Helena. (1957) *Adult Awareness of the Problems of High School Youth*. Boston university.
- Ringess , Thomas (1968) *A. Mental Health in School*. New York : Random House,
- ✓ Rosen, Bernard C (1961, August). " Family Structure and Achievement Motivation." *American Sociological Review*. 27(4) : 574 – 585.
- Russell,ivan L., (1969, February). " Motivation for School Achievement: Measurement and Validitio," *The Journal of Education Research*, 62(7) : 263 – 266.
- Sanderfurr, J.T. and Jeanett Bigge. (1966, July) . "In Investigation of the Relationship Between . Recognized Problems of Adolescents and School Achievement," *The Journal of Education Research*. 59(6) : 473.
- Tiedman, S.C. (1942, March). "A Study of Pupil - Teacher Relationships," *Journal of Education Research*. 35(4) : 657 - 644.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือโรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูล
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

พระราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ทม 1012/ ๔๑๕๑

วันที่ ๘ พฤศจิกายน 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ชน คณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาน คณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภาน และ อาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ทม 1012/4251

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 พฤศจิกายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ในคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 100 คน ในโรงเรียนวัดสุขกร โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์ โรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนวัดสลด โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ และโรงเรียนสุหร่าบ้านไร่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2544

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว ได้เก็บผลในการทำปริญญานิพนธ์ และจะกรุณามีหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนในสังกัดจะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

งานทะเบียนบัณฑิตวิทยาลัย

664-1000 ต่อ 5726, 5644 โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ 0604

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 ธันวาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์คมลรัตน์ กริทอง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 371 คน ในโรงเรียนมหาดหลวง 9 โรงเรียนวัดชนนิมิตร โรงเรียนวัดราษฎร์บูรณะ โรงเรียนวัดมงคลนิมิตร โรงเรียนวัดป่านประสิทธิ์ธาราม และ โรงเรียนคลองนาเกลือ้อย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ คอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนธันวาคม 2544

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และจะกรุณามิหนังสือแจ้งไปยังวิทยาลัยในสังกัดจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ทม 1012/ 1483

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ | กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอใช้แบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลรามาริบัติ

เนื่องด้วย นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้แบบทดสอบ GHQ-60 (General Health Questionnaire) ของนายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 371 คน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว ได้ใช้แบบทดสอบดังกล่าว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบด้วย 9 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยการเรียน

ตอนที่ 3 แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 6 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาของนักเรียน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียน นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อถูกหรือผิดและไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามนักเรียนไม่ต้องลงชื่อ คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

ผู้วิจัยขอความกรุณาให้นักเรียนตอบสิ่งที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นมากที่สุดโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน

1. ระดับผลการเรียนเฉลี่ยทุกวิชาของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

- () ระดับผลการเรียน ต่ำกว่า 2.00 ลงมา
- () ระดับผลการเรียน ระหว่าง 2.00 – 2.74
- () ระดับผลการเรียน ตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป

2. ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

- () บิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท
- () บิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท
- () บิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับกระทำให้เป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับ ได้แก่

เป็นประจำ	หมายถึง	นักเรียนกระทำเป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง	นักเรียนกระทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	นักเรียนกระทำเป็นบางครั้ง
น้อยครั้ง	หมายถึง	นักเรียนกระทำนานๆครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	นักเรียนกระทำนานครั้งมากหรือไม่เคยกระทำเลย

ที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาสำหรับอ่านหนังสือ					
2	ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนตรงเวลา					
3	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง					
4	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จก่อนกำหนดเวลา					
5	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอนตลอดเวลา					
6	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอน					
7	ข้าพเจ้าทบทวนบทเรียนทุกครั้งหลังจากเรียนจบแล้ว					
8	ข้าพเจ้าบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน					
9	ข้าพเจ้ามีแผนการเรียนในแต่ละวัน					
10	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือก่อนสอบ					
11	ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนสาย					
12	ข้าพเจ้าลอกการบ้านเพื่อน					
13	ข้าพเจ้านั่งเหม่อขณะอาจารย์สอน					
14	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างให้หมดไปกับการดูทีวีและฟังเพลง					
15	ข้าพเจ้ารู้สึกง่วงนอนเวลาเรียน					
16	ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จทุกครั้ง					
17	ข้าพเจ้าไม่ตั้งใจทำการบ้าน					
18	ข้าพเจ้าชอบทำการบ้าน					
19	ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเอง					

ตอนที่ 3 แบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต

คำชี้แจง สุขภาพทั่วไปของท่านในระยะ 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้โดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง () ที่ใกล้เคียงกับสุขภาพของท่านในปัจจุบันหรือในช่วง 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

- รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี
() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แยกว่าปกติ () แยกว่าปกติมาก
- รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา
() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
- รู้สึกทรมานและสุขภาพไม่ดี
() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ก่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนเป็นประจำทุกครั้ง
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับการกระทำของนักเรียนบางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียน
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยมาก
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลา					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อ เมื่อต้องฟังคนพูดซ้ำซาก					
3	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาในการทำงานข้าพเจ้าจะแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
4	เมื่อข้าพเจ้าเริ่มต้นทำสิ่งใดและจะรีบทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด					
5	ข้าพเจ้าทนไม่ได้ถ้าต้องทำงานกับคนที่ไม่มีควมรับผิดชอบ					
6	ข้าพเจ้าทนไม่ได้ถ้าต้องทำงานกับคนที่ไม่มีควมรับผิดชอบ					
7	ข้าพเจ้าชอบทำงานแข่งกับเวลา					
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อนทำงานไม่ถูกใจ					
9	เมื่อข้าพเจ้ามีนัดข้าพเจ้าจะไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา					
10	ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองเป็นคนเฉื่อยชากับการเรียน					
11	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาทางการเรียน ข้าพเจ้าจะท้อถอยและหนีปัญหา					
12	ข้าพเจ้าไม่ต้องการงานที่ต้องแข่งขันกับเพื่อน					
13	ข้าพเจ้าแสวงหาความรู้และต้องการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา					
14	ข้าพเจ้าไม่ชอบฟังคนพูดเรื่องไร้สาระ					
15	ข้าพเจ้าชอบทำงานไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีเวลาเป็นตัวกำหนด					
16	ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดเมื่อมีคนมาขัดจังหวะขณะกำลังทำงาน					

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
17.	ข้าพเจ้ามักทำงานเสร็จไม่ทันเวลาที่กำหนด					
18.	ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลเมื่อทำงานเสร็จไม่ทันเวลา					
19.	ข้าพเจ้ามีการวางแผนงานก่อนการทำงานเสมอ					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>พฤติกรรมที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติ</u> <u>ต่อบุตรด้านการเรียน</u>					
1	ผู้ปกครองคอยตักเตือนข้าพเจ้าให้ทำการบ้าน					
2	ผู้ปกครองไม่สนใจข้าพเจ้าว่าจะกลับบ้านเวลาใด					
3	ผู้ปกครองไม่สนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า					
4	ผู้ปกครองคอยพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนและแนะนำวิธีการอ่านหนังสือให้ข้าพเจ้า					
5.	ผู้ปกครองไม่สนใจว่าข้าพเจ้ามีอุปสรรคการเรียนครบหรือไม่					
6	เมื่อใกล้สอบผู้ปกครองคอยดูแลให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือ					
7.	ผู้ปกครองให้รางวัลข้าพเจ้าเมื่อทำคะแนนสอบได้ดี					
8	ผู้ปกครองให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าทำคะแนนสอบได้ไม่ดี					
9	ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาที่สนใจจะเรียน					
	<u>พฤติกรรมที่บุตรปฏิบัติต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง</u> <u>ด้านการเรียน</u>					
10	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองตักเตือนให้ทำการบ้าน					
11	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนข้าพเจ้าปรึกษาผู้ปกครอง					

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
12	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือทุกวัน					
13	ข้าพเจ้าทำความเคารพผู้ปกครองก่อนไปโรงเรียน					
14	ข้าพเจ้ากลับบ้านตรงตามเวลาหลังจากเลิกเรียน					
15	ข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนข้าพเจ้าจะเก็บเงินเฉยไว้					
16	ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจเมื่อผู้ปกครองบอกให้ข้าพเจ้าทำการบ้าน					
17	ข้าพเจ้าไม่ทำความเคารพผู้ปกครองหลังกลับจากโรงเรียน					
18	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองบอกให้ข้าพเจ้าทำการบ้าน					
19	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อผู้ปกครองซักถามเรื่องการเรียนและผลการสอบ					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือข้อใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนบ้างครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนน้อยมาก

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ครูไม่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็น					
2	วิธีสอนของครูทำให้ข้าพเจ้าเบื่อทเรียน					
3	ขณะที่ครูสอนมีเสียงดังจากภายนอกรบกวนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง					
4	ห้องเรียนมีของวางจัดเป็นระเบียบ					
5	อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนเหมาะสมกับบทเรียน					
6	อุปกรณ์ที่ใช้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
7	ครูส่วนใหญ่มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ทำให้ข้าพเจ้าสนใจ					
8	ครูส่วนใหญ่เข้าห้องเรียนตรงเวลา					
9	ห้องเรียนสกปรก รกรุงรัง ไม่น่าเรียน					

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก					
11.	ครูมีการให้ข้อมูลย้อนกลับทางการเรียนอย่างชัดเจน					
12.	อากาศในห้องร้อนอบอ้าว					
13.	ห้องปฏิบัติการมีความทันสมัยเหมาะสมสำหรับฝึกภาคปฏิบัติ					
14	กิจกรรมการเรียนน่าสนใจ					
15	การเรียนการสอนส่วนใหญ่มีเอกสารประกอบการเรียน					
16	ห้องเรียนมีแสงสว่างเหมาะสม					
17	ครูส่วนใหญ่อธิบายสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนจนเข้าใจ					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของโรงเรียนน้อยที่สุด

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน					
1	ครูไม่ฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า ✓					
2	ครูฟังปัญหาทุกเรื่องของข้าพเจ้า					
3	ครูไม่สนใจปัญหาด้านการเรียนของข้าพเจ้า					
4	ครูเป็นแบบอย่างที่ดีของข้าพเจ้า					
5	ครูเห็นใจข้าพเจ้าในปัญหาส่วนตัว					
6	ครูให้ความเป็นกันเองกับข้าพเจ้า ✓					
7	ครูให้ความสนใจใส่และห่วงใยข้าพเจ้า					
8	ครูห่วงใยข้าพเจ้าในเรื่องการเรียน ✓					
9	ครูให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้าเมื่อมีปัญหาการเรียน ✓					

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10	พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเรื่องการเรียนกับครูได้					
11	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาด้านการเงิน กับครูได้					
12	ข้าพเจ้ามีโอกาสแสดงความคิดเห็นกับครู					
13	ข้าพเจ้านึกถึงครูเมื่อมีปัญหาการเรียน					
14	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาด้านครอบครัวกับครูได้เป็น อย่างดี					
15	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับครูได้					
16	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นข้าพเจ้าจะปรึกษาครู					
17	ข้าพเจ้าไม่สามารถซักถามครูในเรื่องการเรียน					
18	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับครูได้					
19	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาปัญหาต่างๆกับครู					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อ

เท็จจริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างและไม่ ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของโรงเรียนน้อยที่สุด

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจซึ่งกันและกัน					
2	ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับเพื่อนไม่ได้					
3	ข้าพเจ้าเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					
4	เพื่อนไม่เข้าใจข้าพเจ้า					
5	เพื่อนส่วนใหญ่เห็นแก่ตัว					
6	ข้าพเจ้าไม่มีเพื่อนสนิท					
7	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจบทเรียน เพื่อนคนอื่นๆที่ เรียนรู้เรื่องจะช่วยอธิบาย					
8	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนได้					
9	ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาปัญหาการเรียนกับเพื่อน ได้					

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10	เพื่อนๆคอยให้ความช่วยเหลือเรื่องการเรียนรู้แก่ข้าพเจ้า					
11	ข้าพเจ้าสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆเกี่ยวกับการเรียน					
12	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทหลายคน					
13	เพื่อนในห้องเรียนช่วยอธิบายการบ้านเมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้					
14	ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับเพื่อนได้ดี					
15	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาเรื่องการเงินกับเพื่อนได้					
16	ข้าพเจ้าทำงานกลุ่มกับเพื่อนได้ดี					
17	ข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือเพื่อนในด้านการเรียน					
18	ข้าพเจ้าไม่ให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาการเรียน					
19	ข้าพเจ้าคุยกับเพื่อนได้ทุกเรื่อง					
20	กลุ่มเพื่อนของข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
21	เพื่อนมีความจริงใจต่อข้าพเจ้า					
22	ข้าพเจ้าได้รับการยอมรับจากเพื่อน					
23	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับความคิด ความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก ของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกของนักเรียน
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกของนักเรียน บางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกของนักเรียน น้อยที่สุด

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ปัญหาด้านการเรียน ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถาม หรือแสดงความคิดเห็น เวลาครูสอน					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณไปบังคับให้เรียนมาก					
3	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อในการเรียน					
4	ครูให้งานมากเกินไป					
5	ข้าพเจ้ากลัวสอบตก					
6	ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการสอนของคุณ					
7	ข้าพเจ้ากลัวครูผู้สอน					
8	เนื้อหาวิชาที่เรียนยากไม่เข้าใจ					
9	เวลาเรียนมีน้อยเนื้อหาวิชาเยอะ					
10	ข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนบางวิชา					
11	ข้าพเจ้าเรียนไม่ทันเพื่อน					
12	มีการบ้านมากเกินไปจนทำไม่ทัน					
13	ข้าพเจ้าตั้งใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ สำเร็จทุกครั้ง					
14	ครูไม่เอาใจใส่ในการสอน					
15	วิธีสอนของคุณน่าเบื่อ					
16	ครูดูแลเวลาในช่วงที่สอน					
17	ครูไม่ฟังเหตุผลของข้าพเจ้า					
18	ข้าพเจ้าเรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง					
19	ข้าพเจ้าไม่ตั้งใจเรียน					
20	ข้าพเจ้าว่างนอนขณะเรียนหนังสือ					
21	เวลาเรียนในชั้นเรียนไม่เพียงพอ					
22	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจในการเรียน					
23	ครูสอนน่าเบื่อ					
24	ครูเข้มงวดในการเรียนการสอนมากเกินไป					
25	แหล่งข้อมูลที่ข้าพเจ้าสามารถศึกษาเพิ่มเติมมี น้อย					
26	ข้าพเจ้าขาดวิธีการหาความรู้ด้วยตนเอง					

ที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
27	<u>ปัญหาด้านส่วนตัว</u> ข้าพเจ้ามีความกังวลเกี่ยวกับเรื่องการเงินและค่าใช้จ่าย					
28	ข้าพเจ้าขาดความมั่นใจในตนเองและไม่กล้าแสดงออก					
29	ข้าพเจ้าไม่ค่อยไว้วางใจผู้อื่น					
30	ข้าพเจ้าเดินทางมาเรียนหนังสือไม่สะดวก					
31	ข้าพเจ้าถูกจำกัดเรื่องการใช้เงิน					
32	ข้าพเจ้าต้องยืมเงินเพื่อนมาเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆของตอน อยู่เสมอ					
33	ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงออก จึงไม่ค่อยได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน					
34	ข้าพเจ้ามาโรงเรียนสายบ่อยๆเนื่องจากต้องช่วยพ่อแม่ ทำงานบ้าน					
35	ข้าพเจ้าชอบคิดกังวลเกี่ยวกับอนาคตของตนเอง					
36	ข้าพเจ้าขาดความมั่นใจในตนเอง					
37	ข้าพเจ้าไม่มีอุปกรณ์ในการเรียน					
38	ข้าพเจ้ามักเสียเวลาในการเดินทางมาโรงเรียน					
39	ข้าพเจ้าไม่มีความมั่นใจในตนเอง					
40	ภายในบ้านของข้าพเจ้าแทบไม่มีความเป็นส่วนตัว					
41	สิ่งแวดล้อมภายในบ้านของข้าพเจ้าไม่เหมาะในการอ่าน หนังสือ					
42	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของข้าพเจ้ามักใช้อารมณ์ไม่มีเหตุผล					
43	พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาพูดคุยกับข้าพเจ้า					
44	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของข้าพเจ้าชอบบ่นและจู้จี้กับ ข้าพเจ้า					
45	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของข้าพเจ้าลำเอียงรักพี่หรือน้อง มากกว่าข้าพเจ้า					
46	พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจเมื่อข้าพเจ้าทำความดี					
47	พ่อแม่หรือผู้ปกครองของข้าพเจ้ามักทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ					
48	ข้าพเจ้ามีอุปกรณ์การเรียนไม่ครบตามที่ครูสอน					
49	ข้าพเจ้าจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเรียนได้ไม่ครบตามที่ครู ต้องการ					
50	อุปกรณ์การเรียนที่จัดให้ไม่เพียงพอสำหรับนักเรียน					

ภาคผนวก ข

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามนัยการเรียนรู้
2. ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามบุคลิกภาพ
3. ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว
4. ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
5. ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
6. ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
7. ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามปัญหาของนักเรียน

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามนิตยการเรียนรู้

นิตยการเรียนรู้	
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.281
2	4.896
3	6.089
4	5.96
5	9.654
6	8.218
7	7.284
8	6.006
9	8.175
10	8.728
11	2.538
12	5.645
13	2.025
14	2.235
15	1.871
16	9.073
17	3.103
18	8.436
19	9.063

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7956

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ	
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.751
2	3.501
3	9.584
4	3.569
5	3.100
6	3.153
7	9.715
8	2.366
9	8.328
10	5.720
11	6.601
12	3.912
13	2.328
14	8.487
15	3.567
16	2.870
17	9.819
18	8.340
19	8.375

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7684

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว	
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.516
2	4.430
3	9.646
4	6.111
5	5.041
6	6.377
7	3.460
8	4.824
9	5.449
10	6.121
11	2.830
12	4.644
13	4.689
14	3.674
15	4.785
16	2.491
17	3.933
18	6.335
19	4.760

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7795

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบรรยาการการเรียนการสอน

บรรยาการการเรียนการสอน	
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.581
2	3.284
3	2.051
4	3.336
5	6.503
6	2.760
7	5.725
8	7.125
9	4.491
10	6.203
11	4.363
12	4.449
13	4.515
14	6.977
15	6.000
16	4.767
17	7.697

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7965

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน	
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.579
2	7.156
3	7.017
4	7.282
5	5.661
6	9.710
7	9.850
8	9.978
9	8.175
10	7.823
11	4.205
12	8.292
13	9.054
14	6.702
15	3.150
16	3.830
17	2.438
18	5.544
19	2.035

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8850

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.631
2	6.091
3	6.404
4	5.176
5	3.740
6	6.690
7	5.372
8	9.148
9	6.937
10	5.915
11	6.065
12	7.715
13	6.813
14	6.921
15	2.425
16	7.934
17	5.694
18	2.025
19	6.866
20	7.993
21	6.554
22	8.788
23	9.856

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8829

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปัญหาของนักเรียน

ปัญหาของนักเรียน			
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.089	26	3.024
2	5.960	27	4.409
3	6.934	28	3.925
4	4.708	29	7.326
5	2.404	30	7.554
6	2.782	31	6.558
7	2.666	32	6.259
8	2.610	33	6.098
9	2.103	34	7.379
10	5.066	35	4.407
11	4.675	36	5.076
12	4.673	37	6.314
13	2.566	38	4.497
14	5.943	39	6.336
15	8.935	40	6.987
16	10.328	41	6.756
17	5.172	42	5.969
18	4.582	43	6.486
19	3.657	44	5.386
20	4.101	45	5.861
21	7.092	46	10.993
22	2.068	47	5.461
23	6.781	48	8.384
24	3.138	49	6.375
25	3.186	50	3.997

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9304

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวพิไลวรรณ แดงขาว
วัน เดือน ปี เกิด	28 ตุลาคม 2516
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 42 หมู่ 16 ตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเคหะบางพลี (10 ปี สปช.) ตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2539	การศึกษาระดับบัณฑิต (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ